

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

2/ 2017 / ročník XXVII / 25 Kč

Zdeněk Velebný

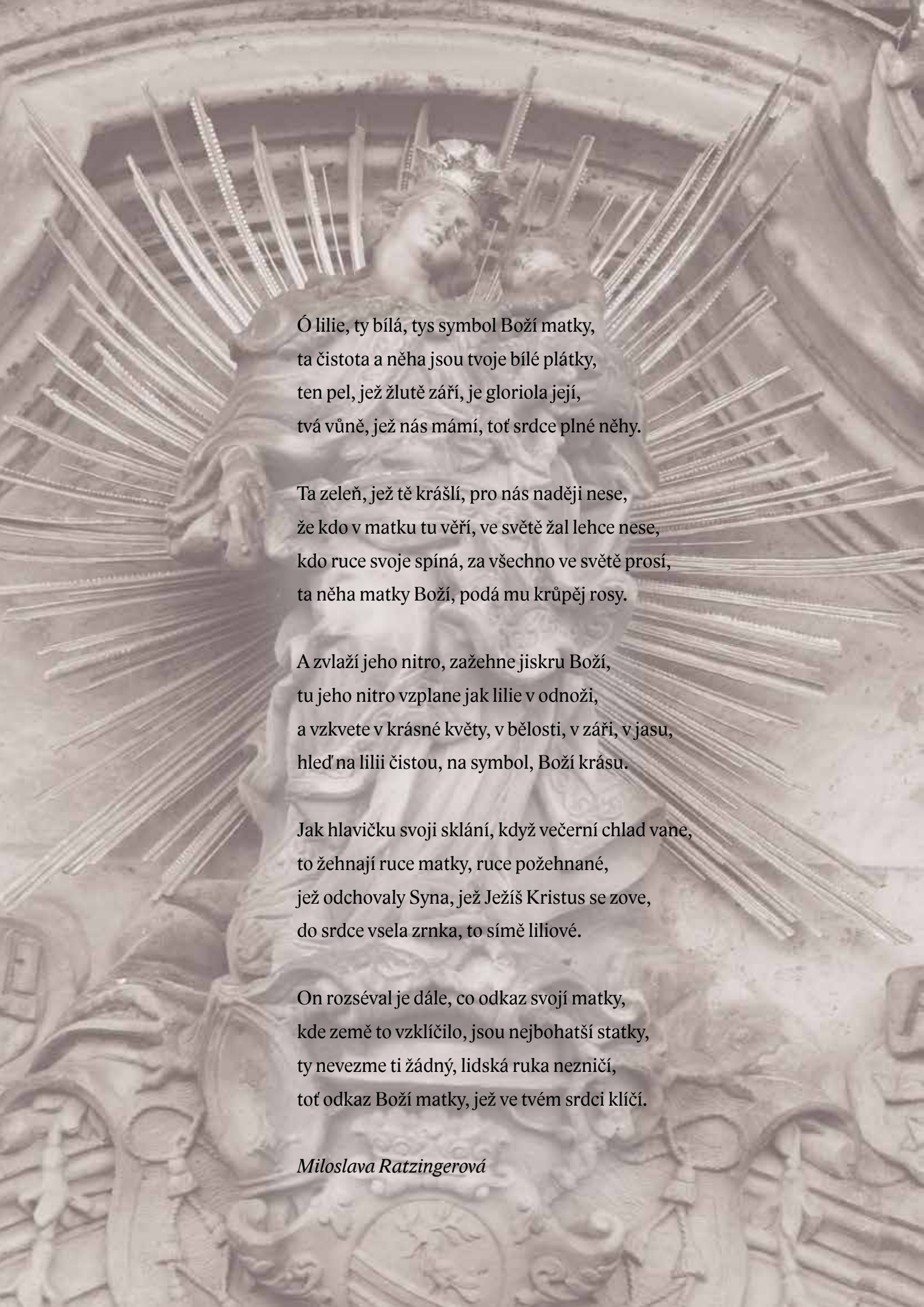
I v Čechách se vyšívá pěkná práce

9 Jak se spravuje církevní majetek

15 Křesťan a volby

17 Zvonař Petr Manoušek

22 Nad encyklikou Laudato si'

Ó lilie, ty bílá, tys symbol Boží matky,
ta čistota a něha jsou tvoje bílé plátky,
ten pel, jež žlutě září, je gloriola její,
tvá vůně, jež nás mámí, toť srdce plné něhy.

Ta zeleň, jež tě kráslí, pro nás naději nese,
že kdo v matku tu věří, ve světě žal lehce nese,
kdo ruce svoje spíná, za všechno ve světě prosí,
ta něha matky Boží, podá mu krůpěj rosy.

A zvlaží jeho nitro, zažehne jiskru Boží,
tu jeho nitro vzplane jak lilie v odnoži,
a vzkvete v krásné květy, v bělosti, v záři, v jasu,
hleď na lilii čistou, na symbol, Boží krásu.

Jak hlavičku svoji sklání, když večerní chlad vane,
to žehnají ruce matky, ruce požehnané,
jež odchovaly Syna, jež Ježíš Kristus se zove,
do srdce vsela zrnka, to símě liliové.

On rozséval je dále, co odkaz svojí matky,
kde země to vzklíčilo, jsou nejbohatší statky,
ty nevezme ti žádný, lidská ruka nezničí,
toť odkaz Boží matky, jež ve tvém srdci klíčí.

Miloslava Ratzingerová

PREČESTÍ VLAŠTVA ZNE V PRED

I v Čechách se dělá pěkná práce

Žádný subtilní krejčík jako z pohádky, ale chlap jako hora, takový je **Zdeněk Velebný**, zakladatel a majitel ústeckoorlické firmy VELEBNÝ & FAM. Jehla v jeho prstech téměř nemá šanci být spatřena a přesto dokáže na látky vyšít ty nejjemnější vzory.

„Muž, který vyšívá. Netradiční spojení. Proč jste se rozhodnul pokračovat v rodinné tradici?“

Po absolvování veterinární školy v Hradci Králové jsem nastoupil do veterinární praxe. Můj děda, na jehož firmu jsme navázali, zemřel v roce 1968, kdy mi bylo 11 let. V té době mně samozřejmě nějaké vyšívky nezajímaly. Osobně jsem se potkal s vyšívkou o pět let později, v čase, kdy byly velmi moderní riflové bundy, které měly na zádech ručně dělané vyšívky. A já, abych nebyl pozadu, požádal jsem moji babičku, tehdy už v pokročilém věku, aby mně na džínovou bundu vyšívku vyšila. Tehdy udělala zásadní věc pro můj budoucí život. Souhlasila s výrobou vyšívky, ale pod podmínkou, že mi vyšije pouze polovinu a tu druhou si podle ní vyšiju sám. A opravdu se tak stalo a já byl za frajera. Postupně jsem začal ručně vyšívat českotřebovskými bavlnkami pro své kamarády a získával jsem tím tak na zručnosti.

„Předpokládám, že jste začal postupně vyšívat i plastické vyšívky, tedy podkládané po starém způsobu kůží nebo papírovým kartonem.“

Ano, to přineslo moje postupné sebezdokonalování. Na počátku jsem začínal jednoduchými vzory. Náročnější vyšívky, to byl zpočátku systém pokus-omyl. V něčem poradila babička, ale

ona sama také kdysi vyšívala jen galanterní plochou vyšívkou, takže ke správnému technologickému postupu výroby plastické vyšívky, používané na starých církevních rouchách, jsem se musel dopracovat sám.

„Se vši skromností můžu ale říct, že nejlepší bavorské vlajky se dělají v Ústí nad Orlicí.“

„Kdy tedy došlo k návratu k rodinné tradici Velebných, která trvá již více jak tři století?“

Po revoluci, a to přesto, že i moje manželka má vystudovanou veterinární školu. Rozhodli jsme se pokračovat v rodinné tradici, ačkoliv jsme neměli stroje, potřebné znalosti ani praxi. Začali jsme v panelákovém sklepě, de facto na koleň. Úplně první zakázkou byla práce pro skauty, kterou jsem získal pro svoji odvahu jet do Prahy a ukázat v zásobovacím středisku skautů svoje výrobky. Líbily se a tak jsme se s elánem vrhli do práce pro skauting. V té době začaly mít města a obce zájem pořizovat si obecní vlajky. První vlajku jsme vyrobili pro město Hlučín, tu jsem dokonce sám navrhoval a byla první, kterou mi parlamentní komise schválila. Následovaly

vlajky pro hasiče a další spolky. Práce přibývalo a už jsme nebyli s manželkou schopni ji sami zvládnout. Založili jsme vyšívačskou dílnu a nahrála nám i skutečnost, že Charita jako státní organizace, tehdy sídlící v Jablonném nad Orlicí, končila svoji činnost. Oslovili jsme švadleny a vyšívačky, které mnoho let šily církevní roucha, aby přešly k nám do firmy a pokračovaly tak v tom, co skvěle uměly.

„Jak dlouho jste na samém počátku vaší firmy vyšíval vy sám?“

Já vyšívám dodnes. Nemám na to sice moc času, takže častěji spíše poradím co a jak. Na počátku podnikání jsem určitě padesát procent práce odvedl sám.

„Kde jste získávali návody co a jak správně zpracovat?“

Po předcích nám téměř nic nezbylo. Nikdo totiž nepředpokládal, že by se ještě živnost obnovila. Takže jediné co zbylo, bylo pár fotografií, několik žehliček, pár tiskátek, vypichovátko na vzory, několik vzorníků na nitě. Vyšívací stroj se nezachoval žádný. Samozřejmě, že nám moc pomohla děvčata, která přišla z Charity. Znaly mnohé postupy, a co jsme neznali, to jsme se snažili dozvědět od řeholních sester v Javorníku, které také šily liturgická roucha a vyšívaly bohoslužebné potřeby.

Liší se tradiční české výšivky od zahraničních?

V něčem docela zásadně. Když jsme navázali spolupráci s německými zákazníky, museli jsme se naučit styl jejich vyšívání. V Čechách se tvořily především aplikační výšivky, tváře se domalovávaly. Němci však chtěli vyšít úplně vše, nechtěli třeba ani aplikaci látky na látku. Museli jsme se naučit ručně vyšít písmo ve stylu tzv. krokvičky, což je vrstvené překládání zlaté stužky (podobné záložkám do knih). Tento styl je časově dost náročný. Začali jsme také používat flitry k dozdobování. Němci nám tehdy nastavili opravdu vysokou laťku, ale my jsme nezáváhali a odvážně zakázku vzali, ačkoliv jsme tenkrát vůbec nevěděli, jak dojít do zdárného konce. Tou první německou zakázkou byl sv. Florián s anděličkem, na kterém jsme pak dělali stodevadesát hodin. O to větší uspokojení jsme pocítili, když nám při předání hotové zakázky bylo s určitým despektem řečeno, že by si nikdy nepomysleli, že se v Čechách dělá taková pěkná práce. Dnes jsme se stejnou prací na polovičním čase, ale ten začátek jednoduchý rozhodně nebyl. Se vši skromností můžu ale říct, že nejlepší bavorské vlajky se dělají v Ústí nad Orlicí.

Zmínili jsme vaši generaci a generaci vašich prapředků. Co však vaši rodiče, pomáhali vám na počátku?

Na počátku nám hodně pomáhali. Ještě v dílně v Dlouhé Třebové s námi maminka hodně šila. A tatínek jezdil a expedoval hotové zakázky.

Mechanizace se jistě musela časem dotknout i vás. V jakém poměru dnes šijete ručně vůči strojové práci?

První mašina byla poloautomat a přiznám se, že nesplnila moje očekávání. Takže jsem na ní nakonec vyšil jako na klasickém vyšívacím stroji. Automat, který jsme pořídili později, tak ten už pracoval ve spolupráci s počítačem. Paradoxem je, že ani sám dodavatel stroje netušil, co mašina umí. Když jsme mu po dvou měsících předvedli, čeho je stroj schopný, byl velmi překvapený. Dnes máme práci

rozdělenou. Část dělají plně naprogramované automaty a část klasické vyšívací stroje vedené rukou zkušených vyšivaček. Některé práce se dokončují také ručně kladením kovových nití a šňůrek.

Dobrou práci jste prý odvedli i pro armádu, konkrétně pro letce.

Naši první zakázku pro armádu jsme získali, když se pardubičtí letci účastnili leteckého dne v Belgii. Vůbec poprvé z postkomunistického Československa letěli čeští letci na Západ. Přijeli tehdy za mnou s tím, že potřebují vyšít nášivky. Do republiky se pak vrátili bez nášivek, zato se zážitkem, jaký byl o rukávové označení „komunistických“ letců velký zájem, že jim je doslova otrhali z oblečení. Po této vojenské zakázce pak následovaly další i pro jiné útvary v zemi. A od nášivek pro různé organizace jsme postupně přešli i na výrobu slavnostních vyšívaných praporů. Ročně jich dnes vyrábíme kolem stodvaceti.

Vyráběli jsme i repliku korunovačního ornátu sv. Štěpána, jehož originál je součástí maďarského národního pokladu a pochází z 11. století.

Podléhají i výšivky módě?

Velmi málo. Jde o celkem konzervativní záležitost. Na druhou stranu, po období Hvězdných válek jsme šili třeba pro letní tábory nášivky ve stylu Hvězdných válek. Ale že by šlo o nějaké převratné věci, to ne. Emblematika a heraldika jsou samy o sobě hodně konzervativními obory, které se drží secesního a art deco stylu.

U liturgických rouch se však o módě mluvit dá...

Ano, ale je to zákazník od zákazníka. Je to stejné jako u žen. Buď je kněz otevřený novým stylům a inklinuje k moderním

vzorům, kde se můžete tvůrčím způsobem vyřádit, nebo vyžaduje klasické symboly.

Přijde-li zákazník a nemá přesnou představu o rouchu, navrhnete mu něco zcela originálního?

Snažíme se o to. Třeba intronizační oděv, který měl při svém uvedení do úřadu kardinál Duka, jsem navrhoval já. Ornáty a mitry měly obsahovat symboliku svatovítské katedrály a dvanácti kmenů izraelských. Proto je hlavním motivem dvanáct gotických oken. Souvisí s tím samozřejmě znalost mnoha historických a liturgických souvislostí.

Barokní basička a dnešní ornát. Prolínají se dnes tyto dva liturgické styly odívání?

Po zvolení kardinála Ratzingera papežem, nastal u rakouských a německých kněží zvýšený zájem o basičky. Někdo chtěl basičku krátkou, někdo delší. Vzory na nich byly od klasických až po ty s modernějšími motivy.

Zmiňte alespoň jednu něčím výjimečnou práci na liturgickém rouchu, kterou máte na svém kontě.

Na našich webových stránkách máme vyfocenou repliku ornátu – korunovační ornát sv. Štěpána, jehož originál je součástí maďarského národního pokladu a pochází z 11. století. Nesmírně náročná práce co do zručnosti, tak i co se týká použitých materiálů. Ornát z vínového hedvábného damašku vážil asi 15 kg a bylo na něm použito cca 50 km zlatých nití. Bylo to půl roku intenzivní práce nejen vyšivaček, ale i grafiků a švadlen.

Když by za vámi přišla žena, že chce ušít netradiční šaty, vyhověli byste jí?

Už jsme i takové případy řešili. Není problém vyšít originální motivy ať už dle dodané předlohy nebo našeho návrhu.

Na jakou práci jste jako majitel firmy hrdý?

Mému srdci je asi nejbližší prapor pro čtenářsko-pěvecký spolek Rastislav v Blansku. Byla to replika jediného vyšívaného praporu, jehož návrhy namaloval Josef Mánes. Prapor se vyšíval ručně, rozměr měl cca 2 × 2 metry a děvčata na něm pracovala osmnáct měsíců. Mánes je ve svém díle mým osobním vzorem. Ještě musím zmínit oponu pro německého zákazníka s motivem pouti sv. Wolfganga z Řezna do Prahy. Jednalo se o plastickou výšivku plátna o rozměru 3,5 × 4,5 m.

77 Spolupracujete i s filmovými producenty na výpravných kostýmních filmech?

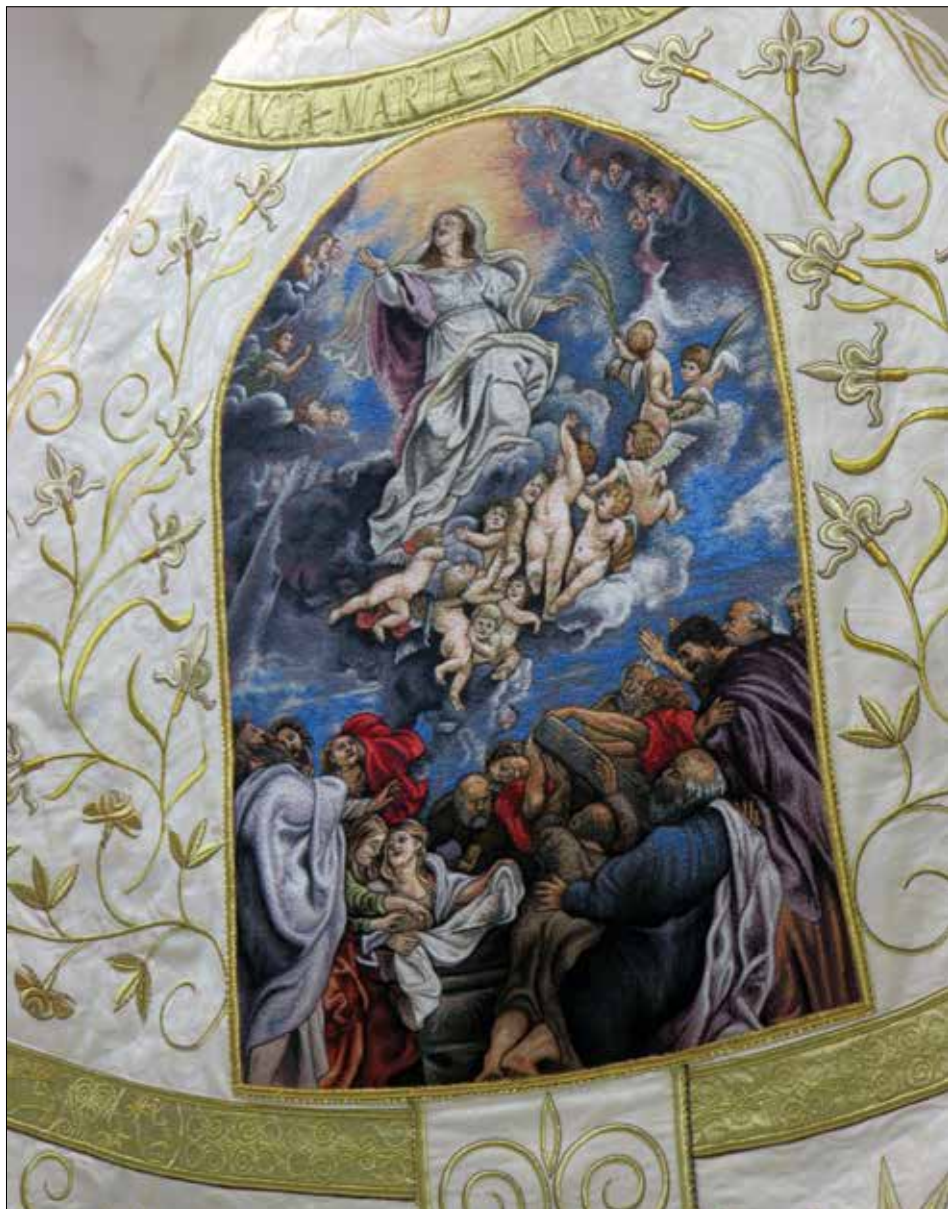
Ano, je to pro nás další zajímavá práce. Třeba do filmu Valkýra jsme vyšívali důstojnické výložky, ve filmu Iluzionista je od nás celá císařská lóže. Do jednoho filmu jsme vyráběli koberec a stoly, které visí z okna, z něhož papež ve Vatikánu hovoří k lidem. Ty stoly měly 13,5 m. Pro dánský film 1864 to byly zase historické vlajky. Do filmu ruské produkce Vlkodlak jsme vyšívali sadu pravoslavných korouhví. A třeba i vyšívané kapesníčky pro film Oliver Twist.

77 Zlaté nebo stříbrné nitě jsou opravdu ze zlata?

Pro ruční práci je v některých nitích opravdu podíl zlata. Dnes dodají distributoři cokoliv podle poptávky. Takže čtyřicetiletá nitě nejsou problémem. Jde vlastně o hedvábí, kolem kterého je ovinuta zlatá folie. Jedná se o takzvanou jádrovou nit. Ale zákazníků na takovou práci je velmi málo. Krásnou ukázkou použití tohoto materiálu z poslední doby je vyšívaný přehoz na koně pro otevření konírny na zámku Valtice – čtvrt roku práce, právě s těmito zlatými nitěmi.

77 Máte v plánu rozšířit svoji výrobu i o úplně jiné techniky zdobení, než je vyšívaní? Třeba batikování látek pro výrobu ornátů, tak, jak to dělají karmelitky na Hradčanech?

Už jsme zpracovávali i takové zakázky. Spolupracujeme s německou firmou

7 Liturgická roucha jsou propracovaná do nejmenších detailů

7 Práce na výšivkách vyžaduje přesné a jisté ruce

zabývající se církevním zbožím. Pro ni jsme připravovali liturgická roucha, na kterých jsme kombinovali různé technologie. Část byla vyšita a na část byl použit batikovaný materiál. Vypadalo to efektně. Máme v dílně i velký tiskářský stroj, který využíváme při potisku látek.

77 Které materiály se ve vašem případě nejhůře zpracovávají?

S materiály problém nebývá. Ale pravda je, že hůře se nám dělalo s ručně tkaným textilem pro kardinála Duku. Byl řídce tkaný, ale protože k němu měly řeholní sestry vztah, chtěly ho přesto pro výšivku použít. Kvůli váze výšivky to však bylo ke škodě věci.

77 Mohou se zkombinovat k sobě všechny typy materiálů?

Pokud si to zákazník přeje, tak ano. Většinou je to tak, že se dříve rozpadne podkladní materiál než samotná výšivka, která se dá vyjmout a přenést na nový materiál. Pro některé zákazníky je padesát let trvanlivosti naší práce hodně. Pro nás, kterým prochází rukama výrobky staré několik století, je padesát let málo.

77 Dotýkáte se díky své práci historie a duchovního světa. Přivedla vás tato skutečnost k nějaké životní filosofii?

Když se můj děd vrátil z 1. světové války, tak se pod všemi svými dojmy stal zakládajícím členem Československé církve husitské. Moje teta pak byla prvním křtěným dítětem v chrudimském chrámu. A my jsme zůstali této skutečnosti věrní. Symbolické je i to, že všechny vyšité kalichy na talárech a štolách jsou z naší dílny.

77 Máte nějaké profesní přání?

Byl bych rád, aby se jednou, za dvě stě či tři stá let, až někdo bude restaurovat naše práce, také říkalo, že jsme byli kdysi šikovní, tak jako si to říkáme my nad pracemi našich předků.

• Kopie maďarského korunovačního svatoštěpánského ornátu

Pavel J. Sršeň)

• Instalace štol a gobelínu ve Vatikánu byla realizována pro film

Pro Církev začal kapitalismus až v roce 2013. Prožíváme hektické období!

Čas od času zahýbe společností téma církevních restitucí a církevního majetku vůbec. Co obnáší jeho správa a bude diecézní majetek stačit k vygenerování financí na potřeby diecéze, až úplně ustane příjem peněz ze státní kasy?

Podívejme se na to očima vedoucího odboru správy majetku **Petra Kábrta**.

” Jste vedoucím oddělení majetkového, restitučního i stavebního. To je dost slušný záběr a jistě velká zodpovědnost. Můžete čtenářům trochu přiblížit systematicčnost těchto oddělení?

Odbor správy majetku spravuje majetek Biskupství královéhradeckého a napomáhá při správě majetku 265 římskokatolických farností v diecézi. Všechny tyto subjekty mají vlastní právní subjektivitu, jsou to právnické osoby s vlastní správou a účetnictvím. Z hlediska správy majetku, bych je přirovnal k firmám různých velikostí, vlastníci nemovitý majetek – budovy, zemědělskou půdu, lesní půdu, který je potřeba řádně spravovat. K samotné realizaci správy máme vytvořenou směrnici „Nakládání s církevním majetkem“. Proto musí být většina jakýchkoli závazků všech výše jmenovaných subjektů schválena sídelním biskupem, nebo dalším statutárním zástupcem – generálním vikářem, tzv. Biskupskou doložkou. V praxi to znamená, že pokud na dokumentu Biskupská doložka není, dokument je neplatný. Všechny majetkové dokumenty, které vyžadují schválení Biskupství a podpis jeho statutárního zástupce, dostanou na stůl naši pracovníci, kteří je musí zkontrolovat, příp. projednat, dost často upravit text, obsah, někdy vyvolat jednání všech stran apod. Vše je dále třeba projednat

s ekonomickým a právním odborem a zapracovat jejich připomínky. Teprve poté může být dokument schválen a předložen statutárnímu zástupci Biskupství k podpisu. Jen pro představu, toto se týká všech smluv pachtovních a nájemních, nákupů, prodejů, smluv o dílo při opravách nemovitostí, nájmu vysílačů, retlansačních stanic apod. Celkem cca 3800 dokumentů ročně.

” V rámci diecéze byly navráceny čtyři hájovny a šest hospodářských stavení, polovina z nich v tak zanedbaném stavu, že je budeme muset nechat zbourat.

” To tedy znamená, že činnost oddělení, která vedete, mají zřejmě velmi blízko i k restituovanému, nedávno znovu nabytému majetku.

Ano, mimo výše uvedené činnosti má náš odbor od roku 2013 na starosti veškerou agendu týkající se církevních restitucí nemovitého majetku. Restituce movitého

majetku má na starosti konzervátorské centrum. Zajišťovali jsme podání výzev k vydání nemovitého majetku pro všechny subjekty v naší diecézi. Při této činnosti bylo prověřeno cca 22 000 PK (Pozemková kniha) pozemků a požádáno formou výzvy o 11 000 PK pozemků v 826 výzvách povinným osobám. Restituce nemovitého majetku zajišťovala část našich pracovníků na majetkovém oddělení.

Dalším, neméně důležitým oddělením správy majetku je oddělení stavební. Toto oddělení zajišťuje správu bytového fondu, opravy budov, realizuje investiční výstavbu, zařizuje žádosti na opravy z různých dotačních programů atd. Mimo pracovníků na Biskupství, zaměstnáváme deset vikariátních techniků v diecézi. Technici pracují samostatně pod metodickým vedením vedoucího stavebního oddělení. Pomáhají s opravami a údržbou cca 800 kostelů a kaplí a několika stovek far v majetku naší diecéze.

” Jaká je spolupráce s dalšími odbory Biskupství?

Bez úzké spolupráce s ekonomickým a právním odborem by naše činnost nebyla možná. Ve výše uvedeném textu o schvalovací Biskupské doložce je zřejmé, že systém na Biskupství je nastaven

tak, aby každý důležitý dokument prošel kontrolou všech tří odborů. Jde jen o to, kdo je garantem. V majetkových věcech je garantem Odbor správy majetku. Je odpovědný za správnost vyřízení dokumentu. V celkovém množství dokumentů, které se na Biskupství vyřizují, představují majetkové věci 50 %. Agenda je o to složitější, že každá majetková kauza vyžaduje většinou další informace, upřesnění, zásahy do textů smluv apod. Zaměstnanci odboru se s každou musí detailně seznámit. Proto je vyřízení složitější, než u jiných spisů.

77 Změnily restituce zásadně postoj lidí k církevnímu majetku?

Řekl bych, že se bude muset změnit myšlení lidí v Církvi. Samozřejmě tím myslím vztah k majetku a hospodaření s nabytým majetkem. V minulých dobách byla Církev financována státem, proto se nemusela zabývat existenčními problémy. Po restitucích a odluce Církve od státu tomu je a bude jinak. Dost často používám přirovnání, že pro nás občany začal kapitalismus po roce 1990 a pro Církev v roce 2013.

77 Co je ohledně budoucí samofinancovatelnosti Církve na pořadu dne?

Z hlediska majetkového se musí dokončit jednání o církevních restitucích. I když to v současné době už mediálně nikoho nezajímá, zbývá ještě vyřešit malou část majetku. Jedná se o případy, kdy nedošlo k dohodě mezi oprávněnou (Církev) a povinnou osobou ohledně vydání majetku. Takové případy skončily u nezávislých soudů. Na jejich rozhodnutí si ještě nějaký čas počkáme. Jinak musíme pokračovat v současné práci a přenastavit hospodaření a správu majetku tak, abychom si zajistili finanční nezávislost do budoucna.

77 Na základě restitucí byly vydány v největší míře budovy, lesy a rybníky. V jakém jsou stavu, budou schopné přinést očekávaný zisk?

U budov, které nebyly součástí restitucí, probíhá údržba a opravy průběžně

v souladu s finančními možnostmi majitelů. V případě restitučních nemovitostí je situace jiná. Zde musím bohužel konstatovat, že nám nebyla navracena ani jedna budova, která by byla v uspokojivém stavu. Naštěstí se jedná o velmi malý majetek. Z celkového počtu čtyř hájoven a šesti hospodářských stavení, navrácených v rámci celé diecéze to vypadá, že polovinu z nich budeme muset nechat zbourat. Jejich stav je velice zanedbaný.

Už na samém počátku restitucí v roce 2013 bylo zřejmé, že budeme muset zajistit hospodaření s lesními pozemky. Proto za tímto účelem založilo Biskupství královéhradecké vlastní společnost, Diecézní lesy Hradec Králové s.r.o., která je v současné době již stabilizovaná a vykonává svoji činnost. V době předrestituční bylo v majetku všech subjektů Královéhradecké diecéze 360 ha lesů. V současné době je to již přes 6000 ha. Tato oblast hospodaření je pro nás významná, protože bude v budoucnu tvořit jednu z důležitých položek na straně příjmů.

U rybníků je situace rozdílná. Tam, kde hospodařil zodpovědný hospodář, jsou rybníky v celkem dobrém stavu. Kde tomu tak nebylo, je situace samozřejmě horší. Rybníky chceme mít v pořádku, proto nás čeká určité úsilí spojené i s finančními náklady pro dosažení tohoto stavu. Zvažovali jsme i vlastní hospodaření s rybníky, abychom navázali na práci našich předků. Zejména velkostatek Chrást v minulosti své rybníční hospodářství měl. V současné době řešíme hospodaření s rybníky pronájmem, tzv. pachtem.

77 Předpokládám, že tzv. finanční náhrady plynoucí z restitucí nejsou určeny k tomu, aby je Církev během pár let „projedla“. Budou se za tyto finance nakupovat třeba další pozemky?

Vyhledáváme a nakupujeme. Snažíme se nakupovat pozemky, které sousedí s našimi, ale i pozemky samostatné. Jedná se ve většině případů o ornou půdu a lesní pozemky. Pátráme i po dalších investičních příležitostech. Vzhledem k tomu, že zde nejsou jen finanční prostředky z restitučních finančních náhrad, ale časem

přibydou i finanční prostředky z prodejů majetku obcím a dalším, budeme pomáhat římskokatolickým farnostem s vyhledáváním investičních příležitostí.

77 V jakém uspořádání máme nyní lesní a zemědělskou půdu a v jaké jsou kondici?

Z hlediska lesního majetku jsou to dva větší komplexy, jinak se jedná o velké množství menších celků. Navracená orná půda vykazuje ještě větší roztržitost. Stav orné půdy a lesních pozemků je až na výjimky uspokojivý. Do současné doby bylo v rámci církevních restitucí navraceno a zavkládáno 5500 ha lesních pozemků a 3900 ha (orná půda, trvalý travní porost, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří atd.) Některé další majetky jsou již ve stavu převzetí, ale nebyly dosud vloženy do katastru nemovitostí. Celkem bylo navraceno k prosinci loňského roku 9132 majetkových položek.

77 Mít tak veliký majetek přináší potřebu jeho revize. Jak reviduje ten diecézní?

Kontrola majetku, o který bylo požádáno v rámci církevních restitucí, probíhá neustále až do konečného rozhodnutí. Tím je zapsání v Katastru nemovitostí na nového vlastníka (Římskokatolickou farnost apod.), nebo je nevydán a věc se dále řeší soudně. Fyzické kontroly provádíme při převzetí u všech lesních pozemků a budov. U zemědělské půdy jen v případech podezření vzniku nějakého budoucího problému, např. černé skládky na pozemku. Veškerý majetek je nově vložen do majetkového programu, včetně uzavřených smluvních vztahů – pachtů. Tím máme přehled, co vlastníme, kdo kde hospodaří, a třeba také proč některé pozemky nejsou propachtovány. Tímto způsobem evidujeme veškeré majetky i vztahy.

77 V minulosti se v naší diecézi prodalo poměrně dost far, budou se prodávat i nadále?

Samozřejmě se bude rozhodovat o dalších prodejkách farních budov v případech, kdy pro ně nenajdeme využití u nás, ani

v našich spřízněných organizacích. Budou to však jednotlivé případy a bude se to řešit postupně a tato záležitost nebude do budoucna představovat významnou položku v práci správy majetku.

?? Žádají Biskupství o odkup dosud blokováného majetku např. obce?

To je zcela jiná situace. Již od roku 2012 evidujeme velké množství žádostí ze strany obcí nebo fyzických či právnických osob. Jedná se většinou o pozemky v obcích, které byly blokovány po celou dobu od devadesátých let z důvodů církevních restitucí. V územních plánech měst se jedná o pozemky k výstavbě apod. Těchto žádostí zde máme několik set. Postupně se je snažíme vyřizovat. Jedná se o velice složitý a zdoluhavý proces. Dáváme přednost směnám před prodeji. Vše v tržních (obvyklých) cenách nemovitostí. Všichni zúčastnění musí mít trpělivost, je to práce na několik let. Podle počtu několika stovek žádostí a zhruba devadesáti rozjednaných případů odhaduji objem tohoto majetku na stovky milionů korun.

?? Jaké úkoly před vámi a vaším týmem stojí nyní?

V současné době, z hlediska diecézního majetku, prožíváme velice hektické období. Důležité je, že se nám podařilo zvládnout úkol nejdůležitější - církevní restituce. Personálně jsme postavili celý náš odbor, který se v tomto složení utvářel teprve od roku 2013. Chtěl bych poděkovat všem našim pracovníkům za jejich svědomitý přístup a profesionálně odváděnou práci. Náš odbor má velký rozsah práce. Na jedné straně se dokončují církevní restituce, ale na straně druhé se již pracuje na investičních projektech, které budou sloužit jak k finanční stabilizaci církevních subjektů (komerční projekty), tak na projektech k zajištění služeb v oblasti sociální a zdravotní. Věřím, že po zvládnutí práce s restitucemi a stabilizací majetku (sclouvání, směny atd.) se budeme moci více věnovat právě projektům, které nám umožňuje realizovat nově nabytý majetek.

Nic bez tebe, nic bez nás!

Příběhem o zatoulaném děvčátku začíná legenda, která se váže k **poutnímu místu Rokole**. Leží nedaleko Bohdašína na severozápadním okraji Orlických hor. V romantickém údolí tam sídlí Česká provincie Schönstattských sester Mariiných. Původ tohoto mariánského místa sahá do dávné minulosti.

77 Od mé průvodkyně, představené komunity sestry Václavy se dozvídám, že název Rokole je prastarý tvar nám dnes známějšího slova rokle. Její slova chvílemi zanikají ve zvuku vody, která tady, přesně v místě, kde stojíme, vyvěrá ze země.

Tady je to místo, ke kterému se vlastně vztahuje ne jedna, ale dvě legendy. Podle té první v těchto místech zabloudila holčička, a když už nevěděla kudy kam, mariánskou písní prosila o pomoc Pannu Marii. Ta se jí zjevila a z rokle ji vyvedla. V místě zjevení, traduje se, vytryskl pramen a k tomu se váže druhá legenda. Je o hajném z nedalekého hradu Frymburku u Nového Hrádku, který při cestě lesem spatřil spadnout do pramene nemocného ptáčka. Když mu chtěl pomoci,

ten najednou zdravý zamával křídly a odletěl. Překvapený lesník to považoval za Boží znamení. Přivedl ke studánce svého slepého syna, omyl mu churavé oči a stejně jako ptáčka i lesníkova synka voda z pramene v rokli uzdravila. Na stromě u studánky, která se tu vytvořila, pověsili mariánský obrázek a později tady vybudovali dřevěnou kapličku.

77 V zázračnou, léčivou moc rokolského pramene věří lidé dodnes. Není se co divit, voda je to dobrá a v horkých dnech určitě osvěžující.

Obsahuje bór, a proto je dobrá na oči, a snad také radon, takže se nekazí. Ale co je hlavní, ani v dobách největšího sucha pramen nikdy nevyschl. Douškem chladné vody je tady možné se občerstvit

kdykoliv. Však sem lidé ze širokého okolí pro ni jezdili od nepaměti. Už v době, kdy kolem býval hluboký les a ona legendami opředená rokle. Po vzniku kaple, začalo na toto místo jezdit hodně lidí. A že se poutníci rádi modlí křížovou cestu, byla na protějším svahu v roce 1874 vztyčena jednotlivá zastavení v podobě litinových reliéfů s pašijovými obrazy na nevysokých kamenných sloupcích, která končila dnes už neexistujícím Božím hrobem. Křížová cesta začíná dole u silnice a postupně stoupá lesem nahoru až na Golgotu, která opravdu je na samém vrchu. Dvanácté zastavení (Pán Ježíš umírá na kříži) stojí na puklé skále.

Utrmácení poutníci se potřebují po dlouhé cestě občerstvit, proto tady dole koncem 19. století postavili zájezdní hostinec, ze kterého vznikl později náš poutní dům. Jako každé poutní místo, také Rokole zažívala doby velké slávy i časy, kdy na ni lidé zapomínali. Kaplička, ke které směřujeme, by mohla vyprávět.

77 Současná podoba kaple asi nebude tou původní...

Nahradila původní dřevěnou, která postupně zchátrala. Zděná stojí v Rokoli od poloviny 19. století. Na průčelí se píše, že byla postavena léta Páně 1859 nákladem Antonína Hartmana. Jenom pro zajímavost ... lidé tady nechávali všechno, co je tížilo nejen na duši, ale i hole, berle, postupně sem nanosili i různé sošky a svaté obrázky, takže kaplička byla takovým skladištěm zbožného harampádí. V roce 1939 ji objevila skupina českých kněží a bohoslovců, kteří znali Schönstattské

Kostel s Loretou

Kaplička Betlém

hnutí a také zakladatele tohoto apoštolského mariánského hnutí P. Josefa Kentenicha. Protože schönstattská kaplička patří spolu s obrazem P. Marie podstatně ke spiritualitě hnutí a v Německu sílil vliv nacionálních socialistů a válka byla na spadnutí, rozhodli se ji „přenést“ spolu se spiritualitou do Čech.

„Nastává správná chvíle na otázku, kdo jsou tedy sestry Mariiny.“

Sekulární institut, jedno společenství mnohočetné rodiny. Podobně jako např. františkáni mají různé větve, tak Schönstattské hnutí má na dvacet pět společností. Spojuje je spiritualita, vztah k zakladateli a kaplička, která stojí tady o něco výš. V téhle původní u pramene v roce 1939, přesně to bylo 11. srpna, uzavřeli kněží po vzoru mariánské družiny P. Josefa Kentenicha v Schönstattě tzv. úmluvu lásky s Pannou Marií. Rokolská kaple se tím stala kolébkou, domovem a duchovním centrem hnutí v českých zemích. Cílem schönstattského hnutí je náboženská a mravní obnova světa. Jako sestry se snažíme všude tam, kam nás Boží prozřetelnost zavede být druhou Marií – zpřítomňovat Matku Boží, pomáhat při

výchově dívek, žen a rodin. Buď přímým apoštolátem v rámci celého hnutí, nebo svou modlitbou a obětí.

„Nejde tedy jen o uzdravování těla, o odhazování berlí. Smyslem je uzdravování duší, vztahu člověka k Bohu a lidí mezi sebou navzájem. Jaký byl další osud oné skupiny českých kněží, kteří sem na prahu války přišli?“

Bylo jich asi sedm. Postupně se rozběhli po celé zemi. Jeden z nich, P. Petr Štěpánek, žil v nedalekém Novém Městě nad Metují. Jeho strastiplný život by vydal na román, snad jenom připomeňme, že v létě uplyne 105 let od jeho narození v Náchodě. Zemřel v červenokosteleckém Hospicu v roce 2000, takže se ještě dočkal postavení originální filiální kapličky identické s původní svatyňkou v Schönstattě.

„K té určitě dojdeme. Teď se ještě rozhlížíme po kapličce z roku 1859.“

Zachoval se i původní deskový obraz z roku 1860, který namaloval hradecký malíř Klemens. Je na něm zobrazena Panna Maria – Královna s Ježíškem na klíně. Panna Maria Rokolská. A všimněte si na

svatostánku menšího obrazu, na tom je Panna Maria Schönstattská. Nápis „Nic bez tebe – nic bez nás“ je nejkratším vyjádřením úmluvy, kterou tady uzavřeli ti první kněží. Nic bez tebe, Maria, nic bez nás, tvých dětí. Roky už máme novou kapličku, ale tohle je ta první v Čechách.

„Výzdoba kaple napovídá, že lidé z okolí sem nacházejí cestu i mimo hlavní pouť.“

Kaplička je otevřená od rána do večera, každý den a pro každého, kdo přijde s dobrým úmyslem. Zažili jsme ovšem i špatný. Bývala tady kdysi socha svatého Josefa, jak vidíte, už není... Hlavní pouť je tady po 8. září, v neděli po svátku Narození Panny Marie. Před kostelem se staví pódium, kde jsou slouženy mše svaté, kolem jsou lavičky, aby si poutníci měli kam sednout, a tam vzadu u silnice jsou různé boudy, jak to na pouti bývá.

„A co místní Loreta, kterou lidé mívají cestou k rokolskému kostelu?“

Ona vlastně s nazaretským domkem Matky Boží nemá nic společného. Je to dřevěný altán, kterému se tak říká pro

zde rozvěšené obrazy Sedmi bolestí Panny Marie. Vytvořil je neznámý umělec a my tenhle otevřený pavilon využíváme, když se tady v létě každý měsíc koná adorace za duchovní povolání. Tady míváme takovou obcerstvivací stanici pro účastníky – buchtu a čaj.

77 Zdejší rokolský kostel, který je hned vedle dřevěného altánu, přý nechal postavit zámožný člověk.

Ano. Pseudogotický kostel zasvěcený Panně Marii Rokolské dal postavit v roce 1930 továrník František Příbyl z Nového Města nad Metují – Krčina na pozemku, který mu patřil. Ve spodní části nechal zřídit rodinnou hrobku, která ale zůstala prázdná. Posvěcen byl, pro různé průtahy a poté II. světovou válku, teprve 19. srpna 1945. K jeho velké opravě došlo v roce 1988 a v roce 1993 byla nákladem děkana Štěpánka přistavěna sakristie. Sochu Panny Marie, umístěnou na hlavním oltáři v presbytáři, zhotovil novoměstský sochař Josef Marek podle obrazu v kapličky z roku 1859.

Kostel slouží věřícím každou neděli, mše svatá je vždycky od třetí hodiny odpolední, kromě zimního období. Od listopadu do března je bohoslužba jenom první

neděli v měsíci. Útulný, světlý kostel s bílým oltářem je často vyhledávaný snoubenci pro uzavření manželství.

77 A co ten objekt ve stráni kousek od kostela? Připomíná rodinný domek.

Ten se podařilo sestrám postavit ještě za hluboké totality, dokončen byl v roce 1974. Tím, jak se začaly sestry starat o kapličku dole u pramene, potřebovaly nějaké zázemí. Až zázračným způsobem se podařilo domek dokončit. Na vysvětlenou. První sestra odešla do noviciátu do Schönstattu v roce 1941, druhá za ní přišla 1945, další děvčata odešla do Švýcarska. P. Kentenich totiž s ohledem na politický vývoj usoudil, že do Německa nemohou, tak šly do švýcarské provincie. To bylo 1947, o rok později přišel komunistický puč a přestávala platit víza. Sestry měly na vybranou. Buď zůstat ve Švýcarsku, nebo se vrátit domů. Rozhodly se, že jejich místo je u národa. A tak v době, kdy lidé prchali z republiky, se devět mladých sester vrátilo domů. Usadily se v česko-budějovické diecézi, do které je přijal biskup Josef Hlouch. Později, když začalo pronásledování Církve, byly z jižních Čech vyhoštěny. Kam jinam měly jít, než k Rokoli? V civilu, nenápadně tady začaly působit, ale StB je sledovala a v roce 1957

bylo sedm sester uvězněno. Po propuštění se snažily skrytě pracovat dál, hlavně v Praze. A po Pražském jaru se jim podařilo začít budovat svépomocí tento dům.

77 Na protějším svahu od něho stojí další kaplička. Ta je asi z nedávné doby.

V horní části areálu byla postavena a 19. července 1997 posvěcena první originální svatyně v Čechách – kopie původní kapličky v Schönstattě. Je 143. na světě a nese ideál – poslání Betléma. Tři roky na to byl v její blízkosti zbudován provinční dům, ve kterém v současné době žije okolo patnácti sester, převážně starších a nemocných.

77 A oba rokolské areály propojila Cesta manželů, otevřená v roce 2014.

Je darem schönstattských rodin k 100. výročí založení Schönstattu. Meditační stezka s patnácti zastaveními vztahujícími se k jednotlivým událostem manželského života od seznámení, svatby, přes narození dětí a jejich výchovu, soužití s rodiči až po stárnutí. K procházce po ní, k zamyšlení a modlitbě zveme nejen snoubence a manželské páry. Rokole je otevřená všem lidem dobré vůle.

Eva Zálešáková)

Vnitřek kostela

Z cesty manželů

Křesťan a politika aneb jsme v roce důležitých voleb

Tento rok si celý svět bude připomínat 100 let od bolševického převratu v Rusku, tedy začátku režimu, který má na svědomí – podobně jako hitlerovské Německo – desítky milionů životů. Tento systém, jehož nezměrné zločiny jsou často zamlžovány či dokonce zamlčovány, zásadním způsobem omezil svobodu v nemalé části světa a dlouhou dobu ohrožoval mír na této planetě.

A ještě jedno výročí v této souvislosti zmíním: V naší vlasti jsme si nedávno připomínali 40 let od vzniku Charty 77 a někteří jsme si znovu uvědomili, jak úžasné je žít ve svobodě a míru a jak vysoká cena za ně byla zaplacená! Obě dvě kategorie – svoboda a mír – však nemají jen svůj vnější, chcete-li společenský či politický rámec, jsou hodnotami vnitřními. Svoboda a vnitřní pokoj jsou kvalitami lidského ducha.

Francouzskému filozofovi Maritainovi bývá připisován výrok: „Křesťan má být všude a všude zůstat svobodný“. To je jistě náročný úkol, nechybí však dostatek příkladů, kdy si lidé svou vnitřní svobodu uchovali navzdory nejružnějším tlakům, lákadlům a svodům. Podobně je tomu i s vnitřním mírem – pokojem srdce. Člověk může mít všechno, chybí-li mu však klid v duši - k čemu je mu vše ostatní? Vzpomeňme jen slavnou větu svatého Augustina: „*Stvořil jsi nás pro sebe, Bože, a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě.*“ Ve střední Evropě máme Bohu díky již více než sedmdesát let mír, avšak tuto historicky zcela výjimečnou situaci si kazíme „válkami“ v rodinách, na pracovištích a zaviněným nepokojem srdce.

Křesťanství přes prvořadý zájem o lidské nitro neutíká před světem. Kristus – věří křesťané – bude soudit člověka

podle konkrétních skutků. Žité křesťanství je stálým hledáním rovnováhy mezi kontemplací a akcí, mezi vnitřním životem a vycházením ze sebe. Vnitřní život se nemá projevovat jen kvalitou soukromého života, ale též sociální, ekologickou a politickou odpovědností. Papež František dokonce připomíná, že „*politika je vysokou formou lásky.*“ Přes ocenění významu politiky a řadu dalších doporučení, aby se Ježíšovi učedníci v politice angažovali, je třeba zopakovat, že církev vždy měla největší zájem o potenciál člověka v jeho každodenních volbách. Jinak řečeno: když křesťané využívají právo projevit svou vůli ve volbách a svým hlasem spolurozhodují o směřování země, dělají dobrou věc. Když křesťan s upřímnou motivací sloužit v politice, dá své jméno všanc na kandidátce nějaké demokratické strany, dělá věc ještě lepší... Plnost dobra a spása je však jedině v Bohu.

Křesťanství ve své podstatě je proto něco, co s politikou nijak podstatně nesouvisí – není politickým programem. Označení křesťanský můžeme přisuzovat tomu či onomu jen na základě víry a praxe všedního dne. Život neurčuje jen vláda, parlament či prezident. I když – jak už jsme řekli – nesmíme podceňovat službu politika, pokud brání šíření lží, podporuje rodinu a myslí na budoucnost, chceme upozornit na skutečnost, že existují každodenní, soukromé volby mezi dobrem a zlem, zájmem o druhé a lhostejností, povrchností a odvahou přemýšlet, hloupostí a hledáním pravdy. Komu jsem dnes dal svůj hlas, může se na konci každého dne ptát věřící člověk. Ježíši Kriste či něčemu jinému? Z vědomí fatální závažnosti této otázky se pak rodí i jistý odstup od přeceňování politiky a také přesvědčení, že především v nitru a svědomí konkrétního člověka se poznenáhlu

ThLic. David Bouma, Th.D.

- Kněz, odborný asistent na UHK a KTF UK
- Vystudoval FF UP, KTF UK, PUG Roma
- Od 2007 odborný asistent na PdF UHK a KTF UK Praha
- Přednáší v oborech psychologie komunikace, psychologie a sociologie náboženství, religionistika, teologie
- Člen řešitelského týmu tři roky trvajícího projektu (2012–2014) Inovace studijního oboru Transkulturní komunikace a jeho realizace v anglickém jazyce

realizuje obnova vztahů, kultury, životního prostředí a nakonec i mír a svoboda společnosti. I letos jako před sto lety bude platit: Skutečné dobro nám falešní mesiáši nepřinesou.

David Bouma)

Život má mnoho podob...

...a procházka růžovým sadem mezi nimi nebývá

Jako další z bohoslovců královéhradecké diecéze bych se rád představil a přiblížil vám svůj život i já, František Filip. Narodil jsem se 15. srpna 1994 v Ústí nad Orlicí. Před mými šestými narozeninami se naše rodina přestěhovala z Letohradu do Chocně, kde již sedmnáctým rokem bydlíme. Pocházím z početné rodiny, jsem druhý v pořadí z osmi dětí. Jsem Bohu velmi vděčný za tento dar velké a harmonické rodiny, který mě mnoha způsoby nesmírně obohatil. Spolu se svými bratry již od dětství pravidelně ministruji, za což jsem velmi rád. Kromě ministrování jsem se ve farnosti účastnil mnohých aktivit. Po základní škole jsem absolvoval čtyřleté gymnázium v Ústí nad Orlicí. Na tyto čtyři roky moc rád vzpomínám, měli jsme dobrý třídní kolektiv a na škole panovala příjemná otevřená atmosféra. Během této doby jsem se také účastnil animátorského kurzu, který pořádalo naše Diecézní centrum pro mládež a který se obvykle konal na Vesmíru (Diecézní centrum života mládeže Vesmír). S mladými lidmi rád trávím čas. Když to jde, pomáhám na akcích pořádaných pro mládež. Všechny tyto zkušenosti pro mě byly důležité a měly nepřímý vliv na mé rozhodnutí podat si přihlášku do kněžského semináře a stát se knězem.

V červnu 2012 jsem přijal svátost biřmování. O následných prázdninách dospělo moje tážení se po životní cestě do své finální fáze. Otázka, jak prožít svůj život, jestli vstoupit do manželství a založit rodinu, anebo jestli se rozhodnout pro cestu absolutního odevzdání se Bohu ve službě kněze, mě totiž různým způsobem provázela po celou střední školu. A napadla mě ještě o něco dříve. Ale zpět k oněm prázdninám. Po přijetí svátosti biřmování se moje pomyslné váhy, na nichž jsem zvažoval obě cesty, začaly výrazně naklánět na stranu volby stát se knězem. Vnitřní jistotu, že mě právě k tomuto volá Bůh,

jsem v kontextu různých okolností získal v jednom momentu při mši svaté na Celoštátním setkání mládeže ve Žďáře nad Sázavou. Poté jsem podal přihlášku do kněžského semináře. Byl jsem přijat a následující rok jsem strávil v Teologickém konviktu v Olomouci, kde jsem si mohl osvojit základní prostředky duchovního života a také se mi podařilo přečíst celou Bibli, za což jsem velmi rád. Následující dva roky jsem strávil v Arcibiskupském semináři v Praze, během nichž jsem studoval zejména biblické jazyky a filosofii. Nyní jsem ve 3. ročníku teologických studií a v současné době se připravuji v Nepomucenu, české papežské koleji v Římě, kde rovněž studuji na Papežské Lateránské univerzitě. Formace mi dala a dává mnoho věcí, mezi které patří stále rozšiřování obzorů, seznámení s mnoha dobrými knihami, mnoho nových přátelství a schopnost nově se dívat na věci, zejména pak zkušenost života modlitby a prožívání všedních okamžiků s Bohem a pro Boha.

Co se týká mých koníčků, tak od dětství rád čtu knížky, s radostí poznávám a zkouším nové druhy sportů, mezi mé stálíce patří běh a cyklistika. Moc rád

mám turistiku, zejména túry do hor. A když je příležitost, cestuji. Nyní mám v Římě jedinečnou příležitost poznávat antické a křesťanské dědictví, ať už jde o krásné stavby, slavné obrazy či mistrovské sochy. Vždycky jsem byl technicky zaměřený a technika mě baví stále, nicméně ještě raději trávím čas s lidmi.

Formaci vnímám mimo jiné jako čas čerpání a získávání po všech stránkách lidské osobnosti, abych po svěcení, dá-li Pán, mohl předávat a zprostředkovávat lidem všechno to, co jsem od Boha dostal. Mým přáním je pomáhat všem lidem přibližovat se k Bohu. V dnešní době a v naší společnosti zvlášť je třeba o Bohu svědčit v první řadě každodenním životem a o toto svědectví chci celý život usilovat. Nikdo mi neslíbil, že to bude vždycky lehké, a já to ani nečekám, protože život má mnoho podob a procházka růžovým sadem mezi nimi nebývá. Pevně však věřím v Boží pomoc a vím, že s Bohem je možné a reálné prožít život smysluplně a radostně. A právě touto radostí, pramenící z vnitřního pokoje, bych chtěl „nakazit“ celý svět.

František Filip »

» Prázdninové setkání na Vesmíru v posledním ročníku animátorského kurzu v červenci 2013

Co nemám, to nepotřebuju aneb co mě nezabije, to mě posílí!

Zvony provázejí člověka od kolébky. Ne náhodou má křtitelnice tvar obráceného zvonu. Smutný hlas umíráčku dává zase na vědomí, že jeden z nás odešel navždy. Mezi ty dva zvony se vejde celý lidský život. Možná pro tu osudovost je má tak rád český zvonař **Petr Rudolf Manoušek**.

Když jsme se sešli u královéhradecké Bílé věže a před námi byla cesta nahoru za gotickým zvonek Augustinem, zjistil Petr Manoušek, že zapomněl pracovní boty: „*Co nemám, to nepotřebuju!*“ Praktická životní zásada! Vštípili mu ji horolezci, kteří často pomáhají ve věžích, kam není šance dostat techniku. Mnohdy je to jediná cesta, ale jeho spolupracovníci tohle pravidlo velmi neradi slyší. Život bere poslední český zvonař – ostatní jsou na Moravě, přes to všechno, co jeho a potažmo celý zvonařský rod Manoušků potkalo, s velkým nadhledem. Snad dokonce s humorem. A proto jsme nechali Petra Manouška vyprávět...

To je východisko z nouze. Protože jaká je jiná cesta? Naříkat nad tím, že mně život ublížil nebo že se něco nezdařilo? Ono to nic neřeší. Můžu vám říct, že když po všech nezdarech a neúspěších jsou před vámi nově odlité nebo zrestaurované krásně znějící zvony, teď vidíte, že lidi mají radost, to já se v tu chvíli snažím ztratit někde v davu a jenom potichu poslouchám, co si říkají. Aniž by věděli, kdo za nimi stojí. Z toho mám radost. Když třeba babička, která pamatuje staré zvony, které byly ve věži ještě před válkou, než je ve dvaadvacátém Němci odvezli, teď po desítkách let slyší nové zvony a svým dětem nebo vnukům říká, že jsou snad ještě lepší, než byly ty původní. No neudělalo by vám to radost? Máme hodně společného. My a zvony ... zvony a my. Čím déle se věnuji jejich výrobě, čím víc

(Už jako mladý se podílel na výrobě (1972))

těch zvonů mi prochází rukama, tím víc jsem o tom přesvědčený. Nechci, aby to znělo jako fráze, ale stále si uvědomuju, jak málo víme o tom, jak se tehdy před čtyřmi, pěti nebo i více stoletími ty zvony vyráběly, jak se přiváděly na svět. To nebyla výroba v tom průmyslovém slova smyslu, jak ji známe dnes. Naši předkové zvony skutečně tvořili těmi nejprostšími prostředky, které měli k dispozici. A dokázali možná mnohem víc než my dnes se vši technikou a dokonalostí. Ověřuji si to často třeba při práci v zahraničí, ve zvonárnách na vysoké technické úrovni. Občas si z nich trochu utahuji a říkám, že když jim vypnou proud, chvíli nepůjde elektrina, neudělají nic! Proč? Protože lidé současné doby nejsou zvyklí na

improvizaci. Tím se vracím k tomu mému krédu „*co nemám, to nepotřebuju*“. Oni na to ale nejsou zvyklí. Někdy to působí úsměvně, jindy mě to přivádí doslova k zuřivosti, to je pravda. Jsem si totiž vědom toho, že mnohé věci by se daly dokončit, ale zjistíte, že to nejde, protože tomu brání různé předpisy a nesmysly. Přitom by stačilo tak málo. A tím vzpomínám na dobu zvonařů Jaroše (Tomáš Jaroš, významný pražský zvonař 16. století, jeho nejznámějším dílem je největší český zvon Zikmund z roku 1549 pro katedrálu svatého Víta na Pražském hradě) nebo Brikcího (Brikcí z Cimperka, o něco mladší kovolijec považovaný za největšího českého zvonaře všech dob) a říkám si, že oni snad takové problémy nemohli mít.

Zvonař ze Zbraslavi

V tátově zvonárně na Zbraslavi jsem vyrůstal. Dílna je už patnáctý rok zavřená, protože ji zničila povodeň v srpnu 2002. Proto své zvony teď odlévám v zahraničí, v největší zvonárně na světě v holandském Astenu. Ale pořád se cítím jako zvonař ze Zbraslavi a doufám v návrat. Tam patřím.

Rodinná historie se ovšem začala psát v Brně. První byl můj děda Rudolf Manoušek (1881–1951), kterého já jsem osobně neznal, protože zemřel několik let před tím, než jsem se narodil. Všechno znám jenom z tátova vyprávění. Někdy to

byly velmi úsměvné historky, ale pravda je, že jsme dohledali třeba i takové věci jako dědovu vandrovní knížku neboli wanderbuch. Děda se narodil v době, kdy bývalo samozřejmostí, že dospívající chlapci odešli do světa sbírat zkušenosti. Z té knížky jsem zjistil, že pobýval v Německu, Holandsku a v dnešní Belgii. Tam někde se s největší pravděpodobností dostal ke zvonům.

Po návratu v roce 1900 zkoušel výrobu zvonů v nějaké přestavěné garáži. Pravděpodobně se mu dařilo, protože z roku 1908 existuje fotografie jeho dílny v Brně-Husovicích. Tam už šlo o velkou výrobu, přestože doba před I. světovou válkou asi nebyla zrovna veselá. Děda se také potýkal s konkurencí, ale jeho práce byla úspěšná. Jenže přišla válka, rekvizice a on musel přihlížet tomu, jak téměř všechny jeho zvony jí padly za oběť. Nejen z kostelních věží, ale i ze zvonárny. Dědových zvonů zachovaných z doby před první válkou je, že by je člověk na prstech jedné ruky spočítal.

Po válce ale děda výrobu velmi rychle obnovil. To už měl syna Rudolfa ml., což byl můj táta, který se narodil 1909. Časem začal pracovat s dědou, ale přišly třenice a konflikty, jak už to tak ve vztahu otec – syn bývá, a můj táta se rozhodl osamostatnit. Svoji zvonárnu si postavil na předměstí v České u Brna v roce 1936 a do druhé světové války odlévaly obě zvonárny paralelně. Jenže přišla další válka, znovu rekvizice a zase všechny zvony z obou zvonáren zničené.

Po válce táta výrobu obnovil. Od května 1945 do února 1948 jeho firma odlila dva tisíce zvonů. Po válce, kdy rozhodně nebyl blahobyť, byly problémy se získáváním kovu, ale nadšení lidí a jejich touha mít své zvony zpátky byly silnější. Zvony chyběly a lidi byly ochotni vydat se z peněz, aby si je pořídili. To byl boom, jak by se dnes řeklo, pro tátovu zvonárnu. Jenže přišlo znárodnění a bylo po všem. Táta vyhnali, zařízení bylo časem zničené, rozkradené, dostalo se do nepravých rukou. Dlouhé roky jsem, dokonce ještě někdy v 80. letech minulého století, dostával nabídky od lidí, kteří se netajili

⬮ Biskup Josef Kajnek svědí nové zvony ve Vrchlabí (2002)

tím, že tehdy tam něco ukradli a nabízeli mně to ke koupi. A byly to nejen rodinné fotografie, ale i výrobní dokumentace, šablony, výkresy, zakázkové knihy, náradí. Brali, co jim přišlo pod ruku. Když později zjistili, že je jim to k ničemu, tak si logicky řekli, že kdo by o to měl mít větší zájem, než původní majitel. Všechno jsem si to koupil! Protože pořád jsem se snažil dát dohromady tu rodinnou historii. Táta v době po únoru 1948 do zvonárny nějakou dobu nemohl a potom ho přemístili do Prahy. Oficiální důvod byl, že se tam stěhuje ředitelství firmy, která mu zvonárnu znárodnila – Závody umělecké kovovýroby. Formálně to bylo povýšení, ve skutečnosti táta dělal v umělecké slévárně v Praze sochy, plastiky, medaile, ale na zvony musel zapomenout. V roce 1967 se díky politickému uvolnění otevřela určitá šance. On dal okamžitě výpověď a na Zbraslavi koupil dům, který tehdy byl v majetku státu. Vlastně to bylo skladiště rakví. Pamatuju, jak jsem jako kluk, bylo mně deset let, s ním stěhoval z domu ven na dvůr máry a zbytky rakví.

Libezné stavení

Dům na Zbraslavi má zajímavou historii. Moji rodiče si ho vyhlíželi několik let, jak

vždycky vyprávěli. Měli jsme chatu na Sázavě a jezdili jsme tam přes Zbraslav kolem něho. Máma vzpomínala, jak se jí vždycky líbil. Je to dům s barokní střechou, jak je psáno ve staré zbraslavské kronice „...na soutoku Berounky s Vltavou stálo od nepaměti líbezné stavení.“ Takže když se naskytla šance, naši ho koupili. Velmi poničený, doslova v zuboženém stavu. Časem jsme v archívech zjistili, že dům pochází z roku 1658, kdy v něm byly košíkářské a keramické dílny. V 19. století pak první průmyslová škola s českým vyučovacím jazykem na našem území. Později dům koupil Cyril Bartoň z Dobenína, kterému patřil zbraslavský zámek, a tomu byl společně se zámkem znárodněn. Přešel do majetku státu a ten v něm zřídil ono už zmíněné skladiště rakví. Co taky s chráněnou památkou? A právě tam začal táta s úžasným nadšením budovat v pořadí třetí rodinnou zvonárnu.

První dědova Husovická i druhá tátova v České byly zničeny. Zapojila se i máma – akademická sochařka, jejímž oborem byla výroba šperků. Svoje výrobky označovala malým reliéfem květiny, který odkazoval k jejímu křestnímu jménu Květa. Další autorské značky rodu zvonařů Manoušků jsou zvonek a klíč. Ty

šperky pak máma dělala, jak s úsměvem říkala, v provedení ne na krk, ale na věž. Každý zvon měl svou výtvarnou výzdobu na přání zákazníka, na každý dělala originální návrh. Pomáhala ale i ve slévárně, všichni jsme dělali, co bylo potřeba. Sice jsme se snažili nepouštět ji k tavicí peci, ale taky se nám to často nepovedlo. Když už máma není, tak jsem se částečně vrátil k tomu, co jsem vystudoval. Řezbářství na umělecké průmyslovce. Teď se mi to hodí, když musím. „*Co mě nezabije, to mě posílí*“, říkával táta.

Roztavená zvonovina, to je úžasná věc. 1150 °C tavicí teplota, lící zhruba 1050 až 1070 °C. Má nádhernou barvu, lososovou, která se samozřejmě liší s teplotou. Zatímco roztavená ocel je bílá, v té nic nevidíte, do zvonoviny se díváte jako do jezírka. Jako když vidíte tím kovem do hloubky. Žije, hýbe se. Lití do formy je fascinující pohled. K tomu oheň a hučení tavicí pece a vůně spálené hlíny ... to mně moc chybí. Zbraslavskou dílnu mám zavřenou, věci zničené jak tam zůstaly po povodni 2002. Možnost pracovat v cizině je pro mě cestou, jak zůstat u profese. Svým kolegům a zvláště majiteli holandské firmy Royal Eijsbouts jsem za jejich nezištnou pomoc nesmírně vděčný. V jejich zvonárně jsem už udělal hodně zvonů, ale není to doma.... Přitom objekt na Zbraslavi zůstává roky neopravený z nepřekročitelných, čistě administrativních důvodů, které jako vlastník nemám možnost ovlivnit. Obnova dílny a návrat ke klasické technologii, to je pořád nesplněný sen.

Nesplněný sen, který dostává konkrétní, i když trochu jiné obrysy. V letošním roce uplyne padesát let od doby, kdy táta zvonárnu na Zbraslavi vybudoval a já už nechci čekat na nějaké nejisté povolení úřadů. Rozhodl jsem se proto v domě udělat naše rodové muzeum se slévárnou jako součástí expozice. Nebude to tedy komerční provozovna a nemusím na to mít povolení. Dům už od podzimu intenzivně vyklízím a se souhlasem památkářů začneme budovat! Pihou na krásu celého projektu je zatím skutečnost, že dům kvůli nedostatečné protipovodňové ochraně nikdo

nechce pojistit. Nemám tedy šanci na žádný úvěr ani grant, o příspěvku státu ani nemluvě. Budu tam tedy investovat výhradně vlastní peníze s vědomím, že v případě další povodně či jiné škody jsou nenávratně ztracené.

Je sice pravdou, že jsem strávil nějakou dobu v montérkách ve zvonárně TAYLOR v britském Loughborough (Birmingham), ale stejně tak tomu bylo i ve francouzské Normandii (Villedieu-les-Poêles) nebo v rakouském Innsbrucku a kdysi také v německé Apoldě. Nedovolil bych si to však nazvat „pracovním poměrem“, je to spíš velmi úzká spolupráce a přátelství s kolegy v oboru. Funguje to oboustranně: občas v Čechách vyrábíme dřevěné hlavice nebo kovaná srdce pro jejich zvony či zvonohry, které dodávají do celého světa.

Jen pro ilustraci. Tehdy po povodni jsem si vyslechl desítky slibů pomoci od všech možných institucí. Od obecního úřadu přes Ministerstvo kultury, církev nevylámaje – nepomohl nikdo, kromě přátel a několika neznámých soukromých osob. Kolegové zvonáři ze všech evropských zemí (kromě ČR) naproti tomu nic neslibovali a rovnou mně hned po povodni poskytl konkrétní pomoc formou bezplatné opravy, náhrady některých zničených věcí nebo přímo finanční pomocí.

Součástí nabídky byla (od všech!) možnost dočasně pracovat v jejich zvonárně, já jsem si vybral Holanďany, protože už jsme předtím spolu postavili moji mobilní zvonohru. Od té doby mám klíče od jejich zvonárny a mohu tam přijet kdykoliv. Využívám jejich prostory i výrobní zařízení a v případě potřeby se rád podílím také na jejich zakázkách (viz japonský zvon). Nemáme spolu žádnou písemnou smlouvu, neplatím za dílnu žádný nájem. Hotové zvony si pak odvezu a oni mi občas dají fakturu za spotřebovaný materiál, kterou samozřejmě obratem zaplatím. Všechno stojí pouze na důvěře a podání ruky, jsou to naprosto jedinečné a nenahraditelné zkušenosti z profesní i lidské stránky.

Eva Zálešáková)

Petr Rudolf Manoušek

Třetí z významného českého zvonářského rodu. Vedení dílny v Praze na Zbraslavi se ujal v roce 1976. Firma přes nečekané potíže, při povodni v roce 2002 byla zcela zatopená, funguje dodnes, Petr Manoušek pracuje od té doby v holandském Astenu. V roce 2006 se podílel na odlití největšího výkyvného zvonu světa. Zvon o hmotnosti přes 36 tun je zavěšený u města Gotenba na japonském ostrově Honšú. Středověký Augustin z roku 1509, který Petr Rudolf Manoušek pomáhal vrátit do života v Hradci Králové, je proti němu se svými osmi tunami drobeček. Za svými zvony se vrací i do dalších míst v diecézi. Pro Rychnov nad Kněžnou restauroval třetí největší zvon v Čechách Kryštof z roku 1602. Tři nové zvony odlil pro kostel sv. Vavřince ve Vrchlabí. Jejich instalaci dokončil v den, s jehož nocí vtrhla do Prahy velká voda.

(Lití zvonoviny, Kobylišy (2001))

Už máte svůj rodokmen?

Rychlost změn naší společnosti vede dnes stále více lidí k zamyšlení nad základními otázkami. Kdo jsme? Kam směřujeme? Odkud pocházíme? Na tu poslední se pokusíme hledat odpověď. Otázka, odkud pocházíme, je totiž neoddělitelně spojena s našimi předky. Jací byli? Co dělali a čím se živili?

Na počátku je třeba si vyjasnit několik základních pojmů. Výzkumem rodinných vazeb se zabývá pomocná věda historická, která se nazývá genealogie a je nemálo učebnic, ze kterých si můžete zjistit mnoho informací včetně různých detailů, na které v tomto příspěvku není místo. My se seznámíme pouze se základy, které jsou potřeba k vlastnímu výzkumu. Hned na začátek je nutné zmínit, že se jedná o činnost časově poměrně náročnou, která nebude hned hotová.

Genealogie pracuje s několika základními typy rodového výzkumu. Nejjednodušší formou je rodokmen, kdy se postupuje od vybrané osoby (tzv. střen) zpět do minulosti, a to pouze po otcovské linii. Nejčastější formou je tzv. vývod, kde se postupuje také zpět do minulosti, ale v tomto případě ve všech liniích a má většinou podobu stromu. Poslední formou rodového výzkumu je tzv. rozrod. V tomto případě se postupuje z minulosti k přítomnosti a nejčastěji se sleduje příjmení (včetně nemanželských potomků dcer, resp. potomků neprovdaných dcer). Už méně se pak do rozrodu zahrnují i potomci provdaných dcer. Asi nemá cenu zmiňovat, že pokud jste úplný začátečník či začátečnice, pak je vhodné začít prostým rodokmenem. Ten dalším pátráním rozšiřovat třebas až do podoby rodového stromu.

Už máte jasnou představu, zda vás zajímá vývod či jen rodokmen? Pokud ano, pak můžeme opravdu začít se samotným výzkumem. Na počátku je vhodné shromáždit dokumenty, které máte doma. To

jest rodné, oddací a úmrtní listy vašich rodičů či prarodičů. Zde jsou uvedeny první informace, od kterých začnete s pátráním. Tyto jasné údaje vám řeknou, kam se musíte obrátit dále. První častá mýlka, se kterou se ve své praxi setkávám, je uložení matrik. Takže aby bylo jasno. Veškeré matriky narozených oddaných a zemřelých jsou vedeny státními úřady. Na farách, sborech atp. jsou vedeny matriky pokřtěných, církevně oddaných a církevně pohřbených. Ano dříve veškeré matriky opravdu vedli faráři, ale to se změnilo v roce 1949, kdy byly matriky zestátněny. Od roku 1950 si tuto evidenci vede stát samostatně a církve si vedou svou vlastní evidenci.

Matriky jsou tedy státním majetkem. Obecně se dá říci, že matriky mladší sta

let naleznete na matričních odborech městských úřadů či obcí s rozšířenou působností. Na úřadě jednoduše požádáte o konkrétní údaje o osobě, která vás zajímá. Je vhodné uvést příbuzenský poměr a samozřejmě dbát ochrany osobních údajů u stále žijících osob. Na úřadě vaši žádost nejčastěji vyřídí v podobě kopie matričního záznamu.

Zajímá vás, jak pokračovat hlouběji do minulosti, kde jsou matriky starší? Zatímco „mladé a živé“ matriky jsou stále na matričních odborech, ty opravdu staré jsou uloženy v síti státních archivů. Konkrétně v těch hlavních, ve státních oblastních archivech (Brno, Litoměřice, Opava, Plzeň, Praha, Třeboň a Zámrsrk) a Archivu hlavního města Prahy. Dobrou zprávou pro nás všechny je to,

Užitečné odkazy:

Česká genealogická a heraldická společnost: www.genealogie.cz

Státní oblastní archiv v Plzni: www.soaplzen.cz

Státní oblastní archiv v Praze: www.soapraha.cz

Státní oblastní archiv v Třeboni: www.ceskearchivy.cz

Státní oblastní archiv v Zámrsku: vychodoceskearchivy.cz/zamrsk

Státní oblastní archiv v Litoměřicích: www.soalitomerice.cz

Moravský zemský archiv v Brně: www.mza.cz

Zemský archiv v Opavě: www.archives.cz/zao/za_opava/index.php

že dnes je již velká část těchto historických matričních knih digitalizována a přístupná všem na internetu. Pro naši diecézi je nejdůležitější Státní oblastní archiv (dále jen SOA) v Zámrsku, který pečuje o matriky z hranic bývalého Vyšehradského kraje, tj. dnes Královéhradeckého, Pardubického, části Libereckého kraje (Jilemnicko) a také části Kraje Vysočina (Havlíčkovobrodsko). Pozor tedy především v okolí Polné, protože tamní matriky naleznete v Moravském zemském archivu v Brně, ale například matriky ze Štok ve Státním oblastním archivu v Zámrsku. Matriky z Humpolecka zase hledejte ve třeboňském archivu. Nelze opomenout samozřejmě fakt, že část diecéze zasahuje do Středočeského kraje, matriky zejména z Kutnohorského-poděbradského vikariátu tedy naleznete v SOA v Praze.

Každý z výše zmíněných archivů má matriky zpřístupněny na svých webových stránkách, a to buď formou aplikace, ve které si lze matriky prohlížet, nebo v možnosti stáhnout si do vlastního počítače digitální fotografie matriční knihy. Ty jsou uloženy v balíku ve formátu zip. Touto formou zpřístupňuje matriky SOA v Zámrsku, kdy odkazy na tyto digitální balíky naleznete přímo v seznamu, tzv. inventáři. Ten je stále aktualizován, tudíž pozor pokud si stránku uložíte mezi oblíbené, nemusí vám zničehonic záložka fungovat.

Snad jsou informace srozumitelné a pochopitelné, ale je vhodné upozornit na další aspekty genealogického výzkumu. Předběžně se dá předpokládat, že je šance dostat se přibližně k roku 1800. Dvě stě let zpět, to zase není úplně málo. Dosáhnout s rodokmenem až k roku 1700 je dost vzácné, ale pokud se vám to podaří, pak vězte, že v novodobé edici byl vydán soupis poddaných z tzv. Berní ruly a Lánového rejstříku, kde jsou zachyceni poddaní po konci 30leté války v podobě telefonního seznamu, tedy přibližně z 50. let 17. století.

V rámci genealogického výzkumu však již dopředu počítejte s různými nesnázemi. A matrika, které ještě není zveřejněna

na webových stránkách státního archivu, je vlastně ta úplně nejmenší potíž. Přibližně do poloviny 19. století jsou záznamy v matrikách psány kurentním písmem, nazývaným chybně jako švabach. Nejlepším způsobem jak se naučit toto písmo číst, je naučit se tímto písmem psát. Ne, není to legrace. Na internetu jsou volně k dispozici vzory kurentních písmen, které se samozřejmě v průběhu let mírně měnily. Založte si písanku jako v 1. třídě a začněte cvičit. Stačí kurentem popsat šest až deset stran, nejlépe A4 a pak už to bude snadné.

Větším problémem jsou matriky, které v archivech chybí. Byly buď ztracené, nebo zničené požárem již před rokem 1950, kdy stát převzal matriční agendu. V takovém případě lze pátrat v dalších pramenech, jako jsou snubní protokoly, soupisy duší, soupisy branců atd. Jejich dochování je většinou torzovité, ale může vám to pomoci. Tyto archiválie naleznete v Státních okresních archivech, v archivních fondech farností, tzv. Farních úřadech. Právě soupisy duší jsou postupně také digitalizovány a zpřístupňovány. Jsou důležité zejména ke zjištění, čím se vaši předkové živili, co dělali. To totiž v matrikách nenaleznete.

V samotných matrikách jsou samozřejmě zapsány základní informace, ale z nich lze zjistit i další informace. Například fakt, že pradědeček byl třikrát ženatý a první dvě ženy zemřely při porodu. Z nich pak dvě byly sestry a třetí jeho nebo jejich sestřenice. Nebo že čtvrtinu osady obývali vámi hledaní Kolářové, že ke svatbě váš předek potřeboval povolení od biskupství či od majitele panství a že dva prapradědečkovi mladší bratři odešli do Ameriky hledat štěstí.

Pokud jsem ve vás vzbudil zájem, pak vám přeji hodně štěstí, trpělivosti, může to být velké, téměř detektivní pátrání. Nakonec je vhodné zmínit, že nemáte-li tolik času, ale rodokmen by vás zajímal, pak si lze zaplatit profesionálního genealoga, který ho pro vás zpracuje.

Martin Rechterik

archivář Biskupství královéhradeckého

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: [nakladatelstvi.portal](https://www.facebook.com/nakladatelstvi.portal)

Erel Shalit

Cyklus života

Témata a příběhy životní cesty

V každé životní fázi je v nás přítomna archetypová podstata – božské dítě, puer a puella, dospělý, senex. V příbězích se odvíjejí témata typická pro každý věk – slast, strach z opuštění, stud, sebeláska, nezávislost a iniciativa, osud, stažení se z života. Archetypová cesta životem se pak odvíjí v neustálém procesu individuace a hledání smyslu a životních hodnot. Brož., 240 str., 349 Kč.

Karmelitánské nakladatelství

Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.ikarmel.cz www.kna.cz/prodejny

Marián Kuffa

Promluvy (CD MP3)

Nahrávka byla pořízena při Třech dnech spirituality v Brně roku 2016. Marián Kuffa je slovenský kněz, který se už více než 20 let věnuje lidem na okraji společnosti. MP3, 129 Kč.

Péče o náš společný domov

V květnu 2015 vydal **papež František** encykliku Laudato si' o péči o společný domov. Obrací se v ní ke každému slovy: „Chci se proto, tváří v tvář globálnímu zhoršování životního prostředí, obrátit ke každému člověku této planety“ (čl. 3). Prezentace encykliky se pak účastnili lidé různého vyznání, různých barev pleti, ženy i muži. Laudato si' je přelomovým dokumentem, kdy papež se integrujícím způsobem vyjadřuje k otázkám ochrany životního prostředí a překračuje hranice katolické církve.

V předchozí stati (viz Adalbert 12/2016) jsme ukázali, jak papež v encyklice Laudato si' upozorňuje na ohrožení našeho světa, který je darem Boha stvořitele a člověku je svěřen, aby o něj pečoval. Zároveň je zdůrazněno, jak lidské jednání vede k ekologické krizi. Nyní se budeme zabývat jak přistupovat k jejímu řešení. Klíčové je integrální pojetí ekologie. Vše spolu souvisí.

Integrální ekologie

Papež přichází s důležitou myšlenkou integrální ekologie, která spojuje ekologii člověka a ekologii přírody. Proto mluví o environmentální, ekonomické a sociální ekologii, ale také o kulturní ekologii a ekologii všedního života. Ekologie studuje vztahy mezi organismy a prostředím i mezi organismy jejich společenstev, vyžaduje ale také zamýšlení nad životem lidské společnosti včetně schopnosti zpochybnit současné modely vývoje, produkce a spotřeby. Pokud mluvíme o „životním prostředí“ je nutné mít na zřeteli také vztah mezi přírodou a společností, která ji obývá. „Zásadní je hledat integrální řešení, která zahrnou interakce přírodních systémů mezi sebou a se sociálními systémy. Neexistují dvě oddělené krize, tedy krize životního prostředí a krize sociální, nýbrž jedna a komplexní sociálně-enviro-nmentální krize.“ (139.) Jako platí o každém

organismu, že je dobrý, protože je tvorem Božím, tak je tomu i s jejich celkem, který funguje jako ekosystém. Svoji existenci závisíme na tomto celku. Proto je třeba při využívání každého ekosystému brát v úvahu schopnost jeho regenerace.

Je zapotřebí také ekonomická ekologie chápající ochranu životního prostředí jako nedílnou součást procesu rozvoje a ne odděleně. „Mezi ekosystémy a různými světy sociálních souvislostí existuje vzájemná interakce.“ (141.) Všechno je ve vztahu a porušení solidarity a přátelství mezi lidmi škodí i životnímu prostředí. Ekologie vyžaduje také péči o kulturní bohatství lidstva, které je rovněž ohroženo. Konzumistická vize člověka vede k redukci nesmírné kulturní rozmanitosti. Vnucování určitého životního stylu závislého na způsobu produkce může způsobovat zánik nějaké kultury, v současném světě můžeme nacházet mnohé příklady tohoto jevu. Proto je nutné věnovat pozornost jednotlivým sociálním skupinám a zejména domorodým komunitám a pečovat o jejich rozvoj na základě jejich vlastní kultury. V souvislosti s ekologií všedního života je zdůrazněn vliv prostředí ve kterém žijeme na naše jednání a život. Extrémní nouze usnadňuje zrod nelidského jednání, přesto i v těchto podmínkách jsou lidé schopni navazovat vztahy

sounáležitosti a vzájemnosti a překonávat bariéry egoismu. V této souvislosti je zdůrazněna péče o prostředí měst vytvářející vztah s městskými prostory i mezi lidmi navzájem. Zmiňována je možnost důstojného bydlení a dostupnost základních služeb nejen ve městech, ale také na venkově. V této souvislosti je neodmyslitelný vztah člověka k mravnímu zákonu vepsanému do jeho přirozenosti a zdůraznění úcty k vlastnímu tělu v jeho ženskosti či mužskosti. Proto není zdravý postoj snažící se smazat pohlavní různost.

„Lidská ekologie je neoddělitelná od pojmu obecného dobra, principu, který hraje ústřední a jednotící roli v sociální etice. Rozumí se jím „souhrn podmínek společenského života, které jak skupinám, tak jednotlivým členům dovolují úplnější a snazší dosažení vlastní dokonalosti“. (GS 26). (156.) To předpokládá úctu k lidské osobě, vyžaduje rozvoj různých skupin, především rodiny, na principu subsidiarity a také sociální mír. Za nynějšího stavu světa to znamená především výzvu k solidaritě a k přednostní volbě pro chudé.

Není možné mluvit o udržitelném rozvoji bez mezigenerační solidarity. Jedná se přitom o otázku spravedlnosti, protože země (naš domov) patří také těm, kdo přijdou po nás. A nejde jen o životní

prostředí, ale o všeobecné zaměření světa, jeho smysl a hodnoty. Je třeba vzít vážně katastrofické předpovědi týkající se současného světa, kdy k ekologickému úpadku se váže také etický a kulturní, a muži a ženy postmoderního světa hrozí, že stanou naprostými individualisty. Na závěr kapitoly ocitujeme slova papeže Benedikta XVI. : „*kromě upřímné generační solidarity je třeba zdůraznit morální potřebu obnovené solidarity v rámci jedné generace*“ (162.)

Jak se zorientovat a jak jednat

K řešení základních problémů životního prostředí, mezi které mimo jiné patří také přiměřenější přerozdělení lesních a mořských zdrojů a zajištění pitné vody pro všechny, je nutná celosvětová součinnost. „*Politika a průmysl reagují pomalu a neodpovídají výzvám světového rozměru*.“ (165.) Světové ekologické summity nedospěly ke skutečně významným dohodám i díky upřednostňování národních zájmů některých zemí. Při strategiích řešení vzniklých problémů je zapotřebí, aby větší tíhu zodpovědnosti nesly země, které měly větší prospěch z industrializace, která je způsobila. Při uskutečňování mezinárodních dohod jsou nutné globální regulační rámce ukládající povinnosti a bránění

nepřijatelným akcím (např. přesouvání vysoce znečišťující výroby do chudších zemí). Jsme svědky ztráty moci národních států zejména díky tomu, že ekonomicko-finanční dimenze nadnárodní povahy směřuje k ovládnutí politiky. Proto je nezbytný rozvoj mocnějších a účinnějších mezinárodních institucí, které budou mít přidělenou autoritu a moc přistupovat k sankcím.

Na národní a místní úrovni je především potřebné stanovení pravidel z hlediska obecného dobra a vytvoření struktur, které podporují dobré praktiky. Politika soustředěná na krátkodobé bezprostřední výsledky a podporovaná konzumním životním stylem brání prozíravé péči o životní prostředí. „*Politická velikost se projevuje tehdy, když se v těžkých chvílích jedná na základě velkých principů a myslí se na dlouhodobé společné dobro. Politické moci se nedaří zhodit se této povinnosti v rámci národního projektu*.“ (178.) Naproti tomu se na některých místech místním správám daří převzít zodpovědnost i díky silnému smyslu pro společenství a hluboké lásce k vlastní zemi. V případě ochrany životního prostředí je potřebná kontrola občanů, nelze postupovat uniformně a je nutná dlouhodobá kontinuita. Dejme prostor zdravé politice zavádějící dobré praktiky a opírající se o hodnoty a velké cíle.

Při hodnocení dopadu podnikatelských aktivit na životní prostředí je nezbytná transparentnost a ohled na místní podmínky včetně možnosti vlivu místních obyvatel. Důležitá je solidní diskuse a poskytování pravdivých informací. Výsledek má vést k integrálnímu rozvoji, ziskovost nesmí být jediným kritériem.

Potřebujeme, aby politika a ekonomika začaly sloužit životu, zejména lidskému. V souvislosti s těmito požadavky vzniká námitka, že je za nimi iracionální nárok zastavit pokrok a lidský rozvoj. Je však zapotřebí takový rozvoj, který přináší integrálně vyšší kvalitu života a zanechává svět lepší. Nestačí kompromisní řešení, která jsou jen oddálením katastrofy. Princip maximalizace zisku, který odhlíží od všeho ostatního, je překroucením ekonomiky. Podniky hromadí zisky, ale platí minimální část nákladů, které svou činností vyvolávají. Jaká je úloha politiky? Na základě principu subsidiarity přisuzuje větší zodpovědnost vůči společnému dobru tomu, kdo má větší moc. Často jsou to některé ekonomické sektory, které mají větší moc než samotné státy. Je zapotřebí, aby politika a ekonomika uznaly své chyby a našly řešení zaměřená na společné dobro – zachování životního prostředí a péče o nejslabší.

Světová náboženství mluví především o smyslu věcí a mohou napomáhat řešení a vzájemnému dialogu zaměřenému na péči o přírodu, na obranu chudých a budování vzájemného bratrství. Nezbytný je návrat k vlastním pramenům. „*Závažnost ekologické krize od nás všech vyžaduje, abychom mysleli na společné dobro a kráčeli po cestě dialogu, k němuž je potřebná trpělivost, askeze a velkorysost, přičemž máme vždy na paměti, že realita je důležitější než idea*.“ (201.)

Pavel Starý)

Autor je jáhen a jednatel Diecézních lesů Hradec Králové, s. r. o.

Dokončení příště, s tématem Ekologická výchova a spiritualita.

(Knižní tipy

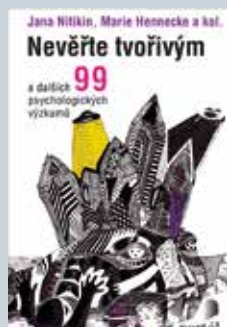
Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelství.portál

Jana Nitikin, Marie Hennecke a kol.

Nevěřte tvořivým

a dalších 99 psychologických
výzkumů

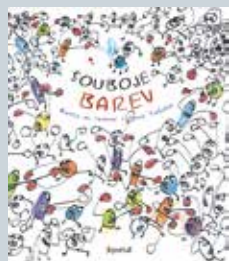

Jak je možné, že fotbalové týmy v červených dresech častěji vyhrávají? Prosazují se empatičtí lidé více než neempatičtí? Je ten, kdo vidí v životě jen to dobré, šťastnější? Kniha vychází z blogu psychologů Curyšské univerzity. Vybrané příspěvky vysvětlují různé nečekané souvislosti a mnohdy vyvracejí naše očekávání. Brož., 160 str., 249 Kč.

Hervé Tullet

Souboje barev

Knižka na čmáraní s Hervé Tulletem

Netradiční sešit oblíbeného autora Knižky a Barev nabízí dětem skvělá prostředí pro souboje pastelek, tužek a fixek. Zábavná kniha jak pro dvojici, tak samotné dítě, rozvíjí představivost a výtvarné citění, ale především nabízí materiál na spoustu legrace. Brož., 64 str., 225 Kč.

Podněty, jak si nezkazit život

František Skřivánek: Tušení obrysů křesťanství

Jako „páteř svého vnímání křesťanství“, jak k němu dospěl za víc než padesát let svého kněžského působení, předkládá P. František Skřivánek (nar. 1937, na kněze vysvěcen v r. 1960), děkan na odpočinku v Golčově Jeníkově, útlou knihu úvah, promluv, glos a reflexí s názvem Tušení obrysů křesťanství. Již samotný název, připomínající jemné a plaché zacházení se slovy křesťanského spisovatele Jana Čepa, zřetelně sděluje, že se nejedná o suchopárné teologické traktáty, ale o jakéhosi duchovního průvodce pro současného člověka. Avšak takového, který nemusí být nutně praktikujícím křesťanem, ale má dobrou vůli ptát se po smyslu světa a hledat způsob, jak kvalitně prožít svůj život v inspiraci evangeliem.

Knižka je rozdělena do dvou částí – ta první objasňuje řadu věroučných pojmů, avšak nikoli karatelsky, nýbrž prostě a sdělně, se snahou na malé ploše vyhmátnout jádro třebaže složitého pojmu. Ta druhá část je souborem krátkých zamyšlení nad řadou palčivých a aktuálních problémů, které se dotýkají našich životů – v běžné každodennosti i při hlubším uvažování o době, kterou žijeme – křesťané jako menšina, vztah církve a moci, vztah k majetku, význam nepřátel, přiznání chyb a selhání atp. Skřivánkuv „sešit úvah a podnětů venkovského faráře“ královéhradecké diecéze nezapře autora, který umí pracovat s jazykem a trefným pojmenováním, vždyť sám je autorem několika knih (Jóga a křesťanství, Poodhalená minulost Golčova Jeníkova ap.).

František Skřivánek ve svých textech životkovává bohaté zkušenosti z kněžské pastore, tedy život v blízkosti farníků a jejich trablů. Nemá klapky na očích a uvědomuje si, že s „naším hlásáním

křesťanství není něco v pořádku“, že je mnohdy pro současný svět nesrozumitelné a navíc zatížené řadou nesmyslně nanesených požadavků. Sám k tomu říká: „*Nejsem si jist, zda v oblasti křesťanské morálky jsou všechny požadavky, přednášené jako požadavky křesťanství, oprávněné.*“

Na závěr své knihy P. Skřivánek přiznává, že napsání této knihy chápe jako dokončení svého životního úkolu. A čtenář z jeho slov vnímá radostné prožívání kněžského údělu i úkolu, tedy služby druhým. A jak si pan děkan Skřivánek představuje Boha? „*Jako milovníka dobré hudby a zpěvu jakéhokoli žánru. Představuji si, že hudebníky či zpěváky jsou jednotliví lidé. Bůh je pozorným posluchačem souzvuků, které produkují naše životy.*“

Miloš Doležal, publicista)

František Skřivánek – Tušení obrysů křesťanství, vydal Vladimír Kunc, Havlíčkův Brod, 2016

A zase jedna církevní konspirace

Ian Caldwell: Páté evangelium

Dlouho se mi nedostal do rukou nějaký pořádný konspirační román. Přiznávám, že i já jsem kdysi dávno hltala romány Dana Browna. Jeho romány měly bohužel sestupnou tendenci. A teď tu máme Páté evangelium, honosící se prohlášením, že si nezadá nejen s Danem Brownem, ale ani se samotným Umberto Ecem. Dobře, pane Caldwelli, chcete konkurovat Jménu růže? Tak se ukažte!

Začátek máme tak trošku jako v Šifře, jen tentokrát nalezneme mrtvolu v zahradách papežského paláce Castel Gandolfo. Nebožtík byl znám jako Ugo Nogara a připravoval ohromující výstavu, jejímž středobodem nemělo být nic menšího než slavné Turínské plátno. Autoportrét samotného Ježíše. A v srdci toho všeho jediná palčivá otázka. Je plátno pravé?

Hlavními hrdiny jsou dva bratři, oba kněží, každý však v jiném „týmu“. Alex Andreau je pravoslavný kněz, zatímco Simon spadá pod římskokatolickou církev. A je to právě Simon, který je jako první u nálezu mrtvého těla. Tímto bychom tedy mohli roztočit konspirační kolotoč.

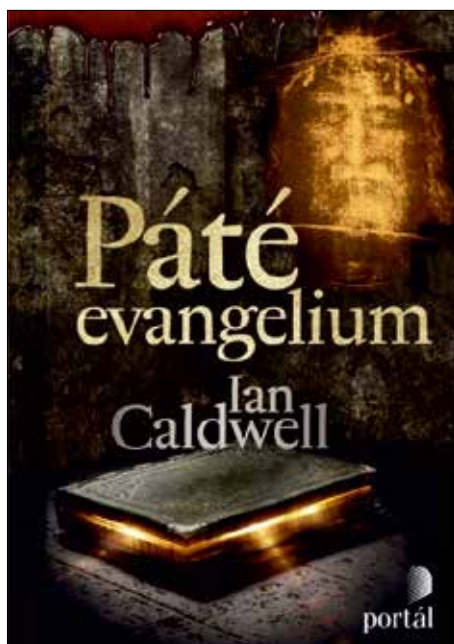
Církev nabízí nespočet možností pro nejneuvěřitelnější výklady a dohady. Není proto divu, že se i z mála dá vykresat zajímavý příběh. Protentokrát nás pátrání zavede do podzemí vatikánské knihovny, ukrývající stohy starých kodexů. Mezi nimi se nalezne i taková rarita, jako je rukopis Diatessaronu – pátého evangelia. Pozůstatek snah spojit všechna čtyři evangelia v jedno jediné. A jak se zdá, ukrývá tento znovuobjevený poklad důkaz o pravosti Turínského plátna.

Pojďme teď knihu malinko rozpitvat. Akce ve stylu Dana Browna? Leda byste si představili Dana pod těžkou dávkou

sedativ. Nečekejte žádné zběsilé létání z místa na místo s nějakou šílenou sektou v zádech. Páté evangelium je o poznání sofistikovanější a kultivovanější. Vlastně se nehnete z Vatikánu. Erudovanost ve stylu Umberta Eca? Tady se blížíme více, pořád to ovšem nestačí. Ale! Ian Caldwell látku nastudoval opravdu důkladně, příběh má hlavu a patu, jednotlivá fakta jsou důstojně podepřena a všechno je to dávkováno s citem, aniž byste se časem začali topit v moři suchopárného výkladu.

Páté evangelium si jde svou cestou. Možná je méně senzační, méně bombastické a zřejmě nerozdmýchá tolik vášní, jako to bylo v případě Šifry, na druhou stranu má rozhodně co nabídnout a je dobrou volbou pro ty, kteří se u čtení i rádi zamyslí, aniž by si ovšem odpálili polovinu mozkových buněk.

Klára Stryalová)
(redakčně upraveno)

Ian Caldwell: Páté evangelium, vydalo nakladatelství Portál, Praha, 2016

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulínky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Jacques Philippe

Cesta důvěry a lásky

Inspirace Terezie z Lisieux
pro 21. století

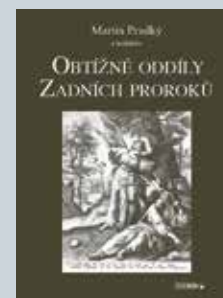
Na příkladech ze života svěřice je ukázáno, že některá její vnuknutí jsou cenná i pro dnešního člověka, zejména ve chvílích obtíží a zkoušek. E-kniha ve formátech PDF, ePub a Mobi, 160 str., 90 Kč.

Karmelitánské nakladatelství

Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.ikarmel.cz www.kna.cz/prodejny

Martin Prudký a kol.

Obtížné oddíly Zadních proroků

Výklad obtížnějších textů z proroků Izajáše, Jeremjáše, Ezechiela, Ámose, Abdijáše, Jonáše a Zacharjáše. Váz., 348 s., 290 Kč.

(Kalendárium

2. února

■ Hradec Králové, katedrála Svatého Ducha, 9:30 hod., Setkání zasvěcených osob

Slavnostní mši sv. celebruje Mons. Jan Vokál, biskup královéhradecký

3. února

■ Litomyšl, Kulturní dům Čistá, 19:30 hod., Benefiční ples

Nepropásněte letošní farně skautský ples pro Litomyšl a okolí. Utčíte bude stát za to! Loni se farní ples nekonal a skautský měl být už poslední. Napadlo nás tyto plesy zachránit a spojit je v jedno pod jasné specifikovanou benefiční myšlenku. Výtěžek tohoto plesu půjde na roční školné pro 6letou holčičku z Ugandy jménem Yikparwoth Agatha.

3. února

■ Polička, Dům Jordán, 20:00 hod., Jordánský ples

Svatojosefská jednota, MO KDU ČSL, Oblastní charita Polička a farnost Polička, vás srdečně zvou na tradiční Jordánský ples. Budeme rádi, když se s vámi budeme moci opět setkat při tanci a dobré zábavě.

18. února

■ Hradec Králové, katedrála Svatého Ducha, 9:30 hod., Jáhenské svěcení

Světitelem bude královéhradecký biskup Jan Vokál.

25. února

■ Jilemnice, SD Jilm, 19:30 hod., Společenský večer Vavříneček 2017

K tanci a poslechu zahraje i letos kapela Futrál. Vstupné 140 Kč (studenti 110 Kč) Těšit se můžete také na oblíbené taneční mikroleckce, předtančení a i nějaké to překvapení.

Tříkrálová sbírka je možnost, aby se lidé potkali s lidmi

Mons. Jan Vokál rozeslal „své“ koledníky v pátek 6. ledna 2017 v 8 hod. z katedrály Svatého Ducha. V krajském městě a okolí budou letos opět Tři králové soutěžit o nejkrásnější kostým. V sousedních Pardubicích započali s Tříkrálovou sbírkou už ve čtvrtek 5. ledna, kdy na Pernštýnském náměstí skupinkám koledníků požehnal biskup Josef Kajnek. Tradiční průvod Tří králů na koních doprovodil zpěvem chlapecký sbor Bonifantes. Ostatně, koně či velbloudi se v posledních letech Tříkrálové sbírky účastní často. Třeba v Přelouči Tři krále přivezl kočár, tažený koňmi kladrubského Národního hřebčína.

Výtěžek letošní sbírky v královéhradecké diecézi bude směřován na podporu domácí hospicové péče o nevyléčitelné nemocné. Například na Trutnovsku podpoří osobní asistence pro děti s hendikepem, na Jičínsku dobrovolnické aktivity znevýhodněné děti, rodiny a seniory, na Královédvorskú nízkoprahové zařízení Střelka pro děti a mládež.

Miloš Kolovratník, farář v České Třebové apeloval na lidi: „Využijte této příležitosti při koledování a popřejte sousedům z okolí vašeho bydliště a zároveň podpořte dobré dílo Charity. Jedno odpoledne na projití ulice nebo části sídliště stačí. A pokud se nás najde třeba čtyřicet, nezůstane nikdo z těch, kdo na nás doma bude čekat, opomenutý.“ On sám chodí koledovat také a stejně jako každý rok se na to moc těší.

Broumovské Turínské plátno se vydalo do světa

Od 18. ledna je broumovské Turínské plátno k vidění na zámku Fryštát v Karviné. Originál plátna je od roku 1578 uchovávan v italském Turíně, podle něhož je název plátna odvozen. Plátno je církví považováno za pohřební rubáš Ježíše Krista. Podle legendy je na něm otisk těla umučeného Krista a plátno podle řady věřících nese otisk těla a stopy krve z ran, které Kristus utřil při bičování, mučení a ukřižování. O pravosti plátna se dodnes vedou diskuze.

V roce 1999 byla v klášterním kostele sv. Vojtěcha nad kaplí sv. Kříže za zlaceným štukovým věncem s nápisem SANCTA SINDON v dřevěné schránce nalezena unikátní kopie Turínského plátna z roku 1651. U plátna byla přiložena autentika (průvodní listina), ze které je zřejmé, že plátno daroval v roce 1651 turínský arcibiskup Julius Caesar Bergiria opatu u sv. Mikuláše na Starém Městě pražském, pozdějšímu pražskému arcibiskupovi Matoušovi Ferdinandovi Sobkovi z Bílenberka. Ten ji za svého života daroval broumovskému klášteru. V dokumentu je uvedeno, že kopie byla při slavnostním obřadu dotýkána s originálem a vyjmenovává slavné účastníky ceremonie. Rovněž zaznamenává jména osob, které plátno M. F. Sobkovi z Itálie do Čech doručily. Broumovská kopie je téměř rozměrově shodná s originálem (4,36 m délka a 1,1 m šířka). Obraz na lněném plátně s klasickou vazbou osnova-útek (na rozdíl od originálu) je namalován čtyřmi odstíny hnědavé barvy (přírodní pigment). Na plátně je zvláštním způsobem vidět postava o výšce 170 až 180 cm z přední a zadní strany. Uprostřed je namalován nápis EXTRACTVM AB ORIGINALI (vytaženo z originálu). Na světě se nachází kolem čtyřiceti podobných historických kopií, broumovská je však jediná ve střední Evropě (severně od Alp) a rovněž patří k nejzdařilejším.

Varhany v Polné se brzy rozezní v plné síle

Varhanáři finišují generální opravu unikátních varhan v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Polné, které jsou největším dochovaným barokním nástrojem v Česku. Podle plánů italského mistra Dominika de Angeliho, je v letech 1700 až 1707 postavil varhanář Jan David Sieber. Hlavní práce na této národní kulturní památce už jsou dokončeny. Do varhanní skříně restaurátoři vrátili první řady z více než 1500 opravených a nově naladěných píšťal. „Zatím je zpátky v nástroji jen asi šestina píšťal, přesto už ozvučí celý chrám. Zvukomalebnost je tady tak nádherná, že se těžko hledá nějaké přirovnání, jestli vůbec existuje,“ říká s nadšením zkušený varhaník Petr Sobotka.

Nástroj poničený červotočem i dřívějšími zásahy lidí se začal rozebírat v roce 2015 do té míry, že z něho na kruchtě zůstala pouze varhanní skříň, která sama potřebovala rovněž zásadní opravu. Na rekonstrukci jedinečného polenského nástroje spolupracují tři varhanářské firmy.

„Jednotlivé části byly rozvezeny do dílen, kde se kus po kusu opravovaly. Segmenty napadené červotočem byly namáčeny do roztoku, který dřevo zpevňuje. U kovových píšťal se odstranily deformace a každá byla na konci nastavena malým cínovým kroužkem, aby bylo možné píšťalu ladit. My ji zkracujeme tak dlouho, dokud nedosáhne požadované výšky tónu,“ uvedl Boris Mettler z varhanářské dílny Dlabal a Mettler v Bílsku. U některých píšťal, které byly kdysi přemístěny, museli varhanáři dohledat původní polohu. Vyrobit bylo třeba i 150 kopií píšťal, které úplně chyběly. Kolaudace celého díla bude provedena do poloviny letošního roku. Celková revitalizace vyjde na necelých 10 milionů korun a zdá se, že je v plné výši uhradí Ministerstvo kultury. Velká církevní slavnost spojená se svěcením varhan se uskuteční 2. července.

Broumovský hudební večer uvede na do života vzácnou historickou nahrávku

Zajímavou hudební akci připravila Agentura pro rozvoj Broumova. 7. února od 19 hodin se v sále Dřevník broumovského kláštera uskuteční Broumovský hudební večer spojený s „křtem“ nového CD. Dvouhodinový večer naplní koncert vokálně instrumentálního souboru Victoria Ensemble s repertoárem broumovského skladatele Antonína Celestýna Mentzela, broumovského skladatele a kantora. Jeho osobnosti se jako první věnovala ve své diplomové práci Viktorie Dugranpere, umělecká vedoucí souboru Victoria Ensemble. Ze všech dochovaných Mentzelových skladeb vytvořila edice a soubor následně uvedl tyto skladby jako novodobou premiéru. Jedna dodatečně objevená skladba zazněla vůbec poprvé. Součástí večera bude i uvedení nového 2 CD „Bachovy Braniborské koncerty“. Jde o unikátní historickou nahrávku z kraje padesátých let, pořízenou ve Vídni. V souboru se objevují osobnosti, které byly pro další vývoj autentické interpretace staré hudby naprosto zásadní: Gustav Leonhardt, Nikolaus Harnoncourt a další. Koncert diriguje broumovský rodák Josef Mertin, který působil ve Vídni. Učil výše zmíněné i další kapacity a byl jedním z prvních, kdo probíjával myšlenku interpretace staré hudby na historické nástroje a podle dobových pramenů.

(Kalendárium

**24.–25. února
3.–5. března**

■ **Chrudim:**
Ikonopisecká dílna

Chcete se seznámit s postupy a materiály, které jsou tradičně použity při tvorbě ikon? Zveme na kurz psaní ikon, který se bude konat na chrudimské faře pod vedením františkána bratra Šimona. Úvodní slovo pronese doc. Karel Sládek. Během kurzu se účastníci naučí připravovat dřevo, nanášet levkas, zlatit ikonu a míchat barvy z přírodních pigmentů. Každý účastník kurzu si vytvoří vlastní křesťanskou ikonu.

Info: telefon 734 435 201, e-mail: farnost@farnost-chrudim.cz

5.–15. března

■ **Zájezd: vydejte se na životní cestu do Mexika s návštěvou Guadalupe a Acapulca**

Diecézní centrum pro seniory Hradec Králové zve pro seniory a další zájemce na zájezd do Mexika s návštěvou Guadalupe a Acapulca. Termín: 5.–15. 3. 2017. Aktuálně bereme pouze náhradníky!

Tel.: 495 063 661, e-mail: dcs@bihk.cz; animatori@bihk.cz

8.–12. června

■ **Želiv, klášter,**
Duchovní cvičení, Elias Vella

Duchovní cvičení v želivském klášteře. Téma: Modlitba za uzdravení – jak se modlit za uzdravení. P. Elias Vella OFM Conv. je katolický kněz, exorcista z Maltý. Narodil se 28. února 1941 na Maltě. Je žadáným kazatelem na duchovních cvičeních, seminářích a konferencích po celém světě.

Info: spisakrobert@hotmail.com

(Osobní oznámení

Výročí narození

■ 12. 2. (40 let)

Mgr. Pavol Sandánus
administrátor v Nekoři

■ 26. 2. (80 let)

Josef Krajíček
výpomocný duchovní v Koclířově
u Svitav

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Anselm Grün

Proměň svůj strach

Cesta k nové chuti do života

O strachu ve všech možných podobách: o strachu z nového, o tom, který ochromuje, o strachu ze zesměšnění, z neznámého v nás, ze zranění, z osamění, o strachu o naše vztahy, o sebe, o to, že ztratíme pevnou půdu pod nohama, o strachu z Boha, že nejsme dost dobří, z budoucnosti, z Ježíšovy smrti a vzkříšení... Známý benediktinský mnich se inspirovuje Ježíšovým postojem ke strachu. Nad vším zní biblické: „*Neboj se!*“ Dotisk, brož., 136 str., 182 Kč.

Diecézní teologický institut

Proč studovat Náboženskou výchovu?

Odpovídají někteří vyučující z řad diecézních kněží a absolventů školy

Jiří Heblt

vyučující na Katedře kulturních a náboženských studií PdF UHK

Učím v rámci oboru Náboženská výchova od počátku. Za těch několik let jsem se zde setkal s řadou otevřených a inspirujících studentských osobností. Vzájemně jsme se obohatili. Zpětná vazba k našemu studijnímu programu bývá z jejich strany většinou velmi pozitivní. Otevřelo se jim poznání nových věcí a vytvořili pěkné studijní i lidské společenství. Studium tohoto oboru mohu doporučit všem, kdo chtějí dát hlubší základ své víře a službě v církvi, ale také všem hledajícím.

David Bouma

vyučující na Katedře kulturních a náboženských studií PdF UHK

Anglický spisovatel Chesterton na jednom místě píše: „*Jen šťastný člověk se může věnovat neužitečným věcem.*“ A takovou věcí je jistě i teologické studium o sobotách, ve dnech, kdy je přeci možné vykonávat a zařizovat tolik užitečných

věcí – úklid domu, práci na zahradě, dohánění restů v zaměstnání atd. Studium teologie je namáhavé a zdánlivě k ničemu: nenabízí žádný měřitelný efekt, ani víkendovou pohodu, natož zábavu. Můžete však s týmem pedagogů Katedry kulturních a náboženských studií nastoupit na tříletou cestu systematického vzdělávání a přemýšlení a ujít s námi společně kus cesty za poznáním a hlubším pochopením křesťanské víry.

Tomáš Petráček

vedoucí Katedry kulturních a náboženských studií PdF UHK

Studium oboru má pro uchazeče z naší diecéze všechny myslitelné výhody: probíhá jen o sobotách, odehrává se přímo v Hradci Králové, student získá titul, který je státem uznávaný a umožňuje zájemcům pokračovat v navazujícím magisterském studiu na teologických fakultách v Praze či Olomouci, a zároveň je výuka garantována diecézí Hradec Králové, jejíž kněží na katedře kulturních a náboženských studií působí.

Je radost sledovat, jak se tříleté studium v každém novém ročníku stane pro studenty životním dobrodružstvím a možností potkat nové lidi. Zvláště v současnosti musí křesťané čelit mnoha otázkám ohledně své víry a příslušnosti k církvi, studium oboru Náboženská výchova dokáže studenty vést k hledání adekvátních odpovědí. Přijďte a vyzkoušejte to. Těšíme se na vás.

Zkušenosti absolventů i současných studentů oboru Náboženská výchova

■ **Vojtěch Mátl** (39 let, Praha), jáhen, arcibiskupský ceremonář a vedoucí sekretariátu arcibiskupa: „Ve škole se odrážel duch diecéze – duch přijetí a přátelství, jak by řekl zemřelý pan arcibiskup Otčenášek – sprátelování všech se všemi a všech s Bohem. Často jsem byl uchváten zaujetím a odborností přednášejících, která jak mohu s odstupem času posuzovat, není zcela obvyklá. Obdivoval jsem blahodárný vliv studia a kolektivu třídy pro hledající.“

■ **Jana Weisbauerová** (23 let, Hradec Králové), pastorační asistentka Diecézního centra pro mládež, studentka: „Studium náboženské výchovy mi otevírá další obzory a rozměry víry a vzdělávání ve víře. Myslím, že je to skvělá příležitost pro ty, kdo se chtějí hlouběji vzdělávat v tom, v co věří.“

■ **Marika** (43) a **Zbyněk** (48) **Pavienští** (Jablonec nad Nisou), produkční časopisu Tarsicius/ fotograf a obrazový redaktor časopisů IN! a Tarsicius: „Škola nám dala především velmi silnou motivaci, a to nejen k získání znalostí, ale především k rozvíjení myšlení. Byli jsme motivováni k četbě složitých textů a k jejich kritickému hodnocení. Tento stálý pozitivní tlak nás nutil přetvářet a přehodnocovat navykklé vzorce myšlení, a to je největší přínos, co nám studium do praktického života dalo.“

■ **Pavel Starý** (52 let, Chrudim), jáhen, lesník, jednatel Diecézních lesů Hradec Králové: „Studium mě ‚nakoplo‘ především v biblistice, v lásce k Bibli. Pomohlo mi získat systematické vzdělání a lepší přehled ve víře, coby dobrý základ pro jáhenskou službu a hlásání Božího slova. Oceňuji zdravý naukový základ!“

■ **Helena Krátká** (52 let, Chlumec nad Cidlinou), vedoucí muzea Loreta v Chlumu nad Cidlinou: „Studium mi otevřelo obzory, bylo hodně teoretické, praxi jsem získávala sama. Každopádně jsem díky němu získala hlubší, osobnější a laskavý vztah k církvi, která se mnohým může jevit jen jako zastaralá instituce.“

Posouval se také můj vztah k Bohu, inspirací pro mě bylo setkání a diskutování se zajímavými osobnostmi. Dnes mohu v praxi nabídnout školám např. prezentaci o poselství Vánoc a Velikonoc.“

■ **Marta Gregušová**, (38 let, Kunvald), nyní na mateřské dovolené: „Studium bylo zajímavé, obohacující, dobré k upevnění víry. Přednáškami by se jistě mohli inspirovat kněží. Pro mou katechetickou výuku školních dětí mi však nepomohlo najít konkrétní materiály. Uvítala bych zavedení předmětu, ve kterém by se předávaly podněty pro praxi a zkušenosti s katechetickými metodikami.“

■ **Ludmila Zvěřinová** (26 let, Boskovice/ Hradec Králové), zdravotní sestra: „Nejvíce mi ve škole dává poznání nového společenství lidí různého věku, profese, kteří mají zájem o křesťanství (ač někteří nejsou praktikujícími křesťany). Líbí se mi, že se tu člověk naučí vnímat náboženství i jinak než klasickou katechetickou formou. Poznávám, že teologie je velmi bohatá a její studium není zas tak složité – baví mě přicházet věcem na kloub a většinou mě hned napadá, jak bych to mohla později předat dětem. Uvažuji o myšlence pastorační činnosti v nemocnici a o katechezi dětí.“

Studijní obor Náboženská výchova

- vysokoškolské studium s teologickým a pedagogicko-psychologickým zaměřením
- tříleté bakalářské studium v kombinované (tzv. dálkové formě)
- výuka v Hradci Králové o sobotách (cca 9 sobot za semestr)
- vysoké zastoupení duchovních královéhradecké diecéze mezi vyučujícími
- lidský, individuální přístup ke studentům
- možnost navazujícího magisterského studia na teologických fakultách
- přihlášení ke studiu do konce února (více na www.uhk.cz, Pedagogická fakulta)
- studium zajišťuje Katedra kulturních a náboženských studií PdF UHK spolu s Biskupstvím královéhradeckým – Diecézním teologickým institutem
- podrobnější informace: Jan Hojda, Diecézní teologický institut, hojda@bihk.cz

(Papežská misijní díla

Dopis z Filipín

Drazí z týmu Papežských misijních děl!

Srdečně zdravíme všechny přátele, rodiny a děti, kteří podporují naši misii. S velkou vděčností vám zasíláme naše přání milostí naplněného nového roku.

Vaše štědrost nám dává zakusit, že Bůh je vždy s námi, štědrost, vydávání sebe sama, solidarita jsou Jeho dary, které se uskutečňují skrze lidi, jako jste vy!

Nutriční program se letos velmi vydařil. Děti přicházely během celého adventu na katecheze, hry a mluvili jsme spolu o adventu a Vánocích, mohly jsme jim poskytnout výživné jídlo.

Jejich matky nám pomáhaly jídlo připravit a sestry vedly katecheze. Během toho všeho se za vás modlíme....

Drazí, stále na vás myslíme a modlíme se za vás všechny – vaše rodiny, misijní tým a štědré lidi vaší země... Začínáme nový rok ve velké důvěře, že Bůh nás povede a ochrání. Pokračujeme v modlitbách za mír a to, aby láska vládla všem srdcím. Bůh je veliký! Bůh vám žehnej!

Jménem našich dětí
vám děkujeme!

Sestra Claudia,
Calamba,
Filipíny

Hon na zvěř v diecézních lesích

Hony na vysokou, černou nebo drobnou zvěř patřily kdysi k oblíbeným zábavám šlechty, církevních hodnostářů, měšťanů či lidí z vesnic. To, že za tím, aby se vůbec dala nějaká zvěř nahánět, je velmi mnoho práce dobrých lesních hospodářů, často mnohým ani nedocházelo.

Královéhradecká diecéze prostřednictvím své společnosti Diecézní lesy, s.r.o. už v loňském roce začala v rámci restitucí lesních porostů přebírat honitbu, aby tak mohla naprosto plnohodnotně spravovat lesy se vším, co k tomu patří, včetně plánovaného odstřelu lovné zvěře a škodné. V úterý 27. prosince ráno, se tak mohli zástupci královéhradeckých Diecézních lesů zúčastnit, společně se zaměstnanci Českých lesů, prvního honu v restituovaných lesích kolem Vortové u Hlinska, kde je jeden z největších lesních celků, který společnost Diecézní lesy spravuje. Hon byl zahájen u lesovny Vortová, tu nechal postavit biskup Josef Doubrava jako svoje letní, tiché lesní sídlo. Jak zmiňuje Jana Croj v obsáhlé publikaci Královéhradečtí biskupové a jejich rezidence, okouzlen tamní krajinou, napsal kdysi biskup Doubrava impresionisticky laděnou vzpomínku: „V podvečer dne zářiového (1903) to bylo, když vyjížděl jsem poprvé v pohorské údolí vortovské. Paprsky sluneční, od západu přes hřbet Hradiska padající v rozepjatou náruč vortovského hřebenu, ověšovaly temnomodré vrcholy mohutných jedlí a smrků trásněmi zlata, chvěly se v stérých odstínech na žhoucím listí bučin po lesní stráni rozstříknutých.“ Každopádně, při vánočním prvním honu slunce nesvítlo, naopak sněžilo a foukal mrazivý vítr. Přesto na dvacet pět mužů a jedna žena, za zvuku lesního rohu provolalo Lovu zdar!, aby se následně vydali provést pět lečí na vysokou a černou zvěř.

A jak takový hon vypadá? Vybranou lokalitu obstoupí lovci se zbraní, kterým určí místo vedoucí honu a zároveň každému přikáže směr, kterým může ten který lovec střílet. Honci pak v rojnicí svojí hlučností tlačí vyplašenou zvěř před sebou a ta prchá směrem k lovcům. Skolena tentokrát byla a na závěrečném výřadu ležela dvě divoká prasata. V letošním roce, po předání celé honitby královéhradecké diecézi, se na podzim uskuteční první slavnostní hon v novodobé historii královéhradecké diecéze. A snad se přijde podívat i lišák, který na lovce zamával svoji oháňkou a zmizel v houštině vortovské smrčiny.

Mezi lovci panovala dobrá nálada

Stvoření světa jako muzikál

I začínající muzikanti mohou přinášet světu poselství. Své o tom ví město Jičín, jehož Základní umělecká škola připravuje další původní muzikál. „*Téma našeho dalšího muzikálu vymyslela Marie Faruzelová, když jsme spolu seděli na kafem. Padl návrh Stvoření světa a já se nadšením kávou málem zadusila. Prostě, geniální nápad!*“, říká scénáristka Martina Komárková. Hudbu pro muzikál píše Otakar Kovář, který říká, že mu dané téma dává obrovský rozlet. „*Stvoření světa v našem podání není o stvoření ráje, ale o vyhnání lidí z ráje pro prázdnotu*“, poodhaluje děj ředitelka ZUŠ Jaroslava Komárková, která sama napsala řadu knih, příběhů, spolupracuje s televizí, ale muzikál je pro ni novou zkušeností. A pokračuje: „*Poselství prázdnoty, to je vyjádření současné doby, kdy lidé žijí vedle sebe a ne spolu. V muzikálu zazní modlitba, vysílaná jako poselství světu, aby lidé spolu skutečně žili. Jde nám o to, abychom oslovili především děti. Závěrem chceme naopak vyzdvihnout důležitost soudružnosti a vzájemné lásky*.“ V orchestru bude hrát čtyřicet pět dětí a další hudebníci, tanečníci a pěvecký sbor. A protože jde o stvoření světa, nebudou chybět ptáci, zvířata a rostliny. V lednu zahájí děti nácvik díla, premiéra je naplánovaná na červen 2018.

Ⓜ Královéhradecký sídelní biskup Jan Vokál zasvěcuje jaroměřskou farnost Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Foto: Marta Mladá

Zasvěcení jaroměřské farnosti

S vědomím, že budoucnost je v Božích a Mariiných rukou, odcházeli v neděli 1. ledna věřící z chrámu sv. Mikuláše v Jaroměři, kde odpoledne královéhradecký sídelní biskup Jan Vokál zasvětil celou farnost i každého zvlášť Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, jejíž sochu při této významné příležitosti také požehnal. Vědomí, že fatimské zjevení a duchovní odkaz z něho plynoucí není jen zbožnou senzací, ale cestou pro dnešního člověka i celý svět, to byl důvod, proč se jaroměřská farnost rozhodla k tomuto kroku. V souvislosti se slavností nelze nepřipomenout osobnost faráře Antonína Sýkory, který 22. 8. 1948 v Jasenné na Jaroměřsku pronesl mariánské kázání, kdy citoval z knihy *Pod sluncem Fatimy* (Praha, Vincentinum 1945) proroctví Panny Marie o obrácení Ruska. Na základě udání byl pak vyšetřován, souzen všemi instancemi, včetně Nejvyššího soudu, a potrestán třemi měsíci vězení, s dvouletou podmínkou a pokutou 5000 Kč, s povinností uhradit i soudní výlohy 1976 Kč. „*Ale i tentokrát přispěli věřící a jinověrci štědroutou rukou, takže celá věc více prospěla, než uškodila*“, končí zápis o oné události v jasenské farní kronice. Nutno dodat, že své kázání připravil podle knihy, tehdejší cenzurou schválené.

(Pozvánky

Při příležitosti Dne nemocných (svátek Panny Marie Lurdské)

navštíví ve čtvrtek

9. února 2017

**Fakultní nemocnici
Hradec Králové**

Mons. Jan Vokál

biskup Královéhradecké diecéze

Program setkání:

- 14.00** návštěva Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, setkání s nemocnými a zaměstnanci
- 15.45** mše svatá v posluchárně Onkologického pavilonu (budova č. 23, 2. podlaží)
- 16.45** setkání se zaměstnanci Fakultní nemocnice za účasti ředitele FN HK v posluchárně Onkologického pavilonu (budova č. 23, 3. podlaží)

Hostem setkání bude

**doc. PhDr. Tomáš
Petráček, Ph.D., Th.D.**

vedoucí katedry Kulturních
a náboženských studií UHK

Téma setkání:

**Život faráře Josefa Toufara
a české dějiny 20. století**

Srdečně Vás zveme k účasti

nemocniční kaplani FN HK

Azylový dům nabízí maminkám s dětmi bezpečný domov

„Nemám kam jít ani kde uložit sebe a své děti,“ řeší dnes a denně ti, kteří se z různých příčin ocitnou na ulici. Kdo to sám nepoznal, těžko si dokáže představit stres a beznaděj, kterou prožívají. A nejde jen o osamělé muže, bez domova jsou často i maminky nebo otcové s dětmi. V azylovém domě na hradeckém Pouchově je stále plno a další rodiny pomoc hledají. Za uplynulá léta tu našlo bezpečný azyl už přes dva tisíce lidí v nouzi.

Domov pro matky s dětmi, který v krajském městě provozuje Oblastní charita Hradec Králové, poskytuje především ubytování. Je to však i místo, kde se rodiče mohou něčemu přiučit, osvojit si praktické dovednosti pro práci v domácnosti a výchovu svých dětí. Pracovnice azylového domu jim pomáhají i při hledání zaměstnání, nového bydlení, s péčí o děti

a jejich vzděláváním. Nabízí maminkám odbornou pomoc, péči i radu, ale také laskavé srdce a porozumění, které dělají z azylového domu vlnitý domov.

Útěk před násilím

Jednou z nich je paní Jana, jejíž příběh vám přinášíme. S rodinou si docela hezky žili v rodinném domku. Jenže časem se ve vztahu s manželem zabydlela agrese, vulgarita a zloba. „Slovní urážky a ponižování se staly běžnou součástí každého dne,“ svěčuje se Jana, která vše snášela a trpěla. Pomoc policie vyhledala až ve chvíli, kdy ji manžel shodil ze schodů. Dvoutýdenní vykazání partnera bylo prodlouženo na celý měsíc. Poté se ale její muž zase vrátil domů.

„Měla jsem z něho strach, proto jsem hledala jiné bydlení,“ vzpomíná Jana. Spolu

s dcerkou našly bezpečí v hradeckém azylovém domě, starší syn chtěl zůstat u otce. Prostřednictvím mimosoudní dohody se s manželem domluvili, že dcera bude o letních prázdninách jeden týden u táty a jeden u matky. Otec ji ale nedodržel, dceru nevrátil a znemožnil i jakoukoliv komunikaci. Jana navíc zjistila, že dluží za energie. Smlouva s dodavatelem byla psaná na její jméno a v okamžiku, kdy manžel přestal posílat peníze, se nezaplacené účty staly jejím problémem.

Pomoc a zázemí našla Jana v azylovém domě

„Cítila jsem se psychicky na dně. V neznámém městě, bez příjmu a bez dětí. Naštěstí mi pomohli v domově,“ říká s vděčností Jana. Pracovnice azylového domu požádaly o dávky hmotné nouze a pomohly Janě sjednat splátkový kalendář za energie. Navštěvovala také Intervenční centrum pro oběti domácího násilí. Docházela k psychoterapeutovi, podala návrh na úpravu styku s dětmi a požádala o rozvod.

Na základě soudního rozhodnutí se rodiče o dceru a syna starali formou střídavé péče. Jana dojížděla za dětmi na týden do místa původního bydliště a poté se další týden staral otec. Ale nebylo to šťastné řešení. Znemožňovalo jí sehnat si práci a cesty za dětmi byly finančně velmi náročné.

Nový život

Nedávno do života Jany vstoupil nový muž. Když poznala, že se k ní i dětem choval dobře, ukončila smlouvu s azylovým

■ Přespávání a večerní program pro děti v klubu Mariánek patří už k tradičním zážitkovým akcím v azylovém domě v Hradci Králové - Pouchově. Foto: Zdeňka Koutníková

Ⓜ Tříkrálová sbírka v Chlumci nad Cidlinou. Foto: Mgr. Jan Krátký. Další fotografie najdete také na straně 35.

domem a nastěhovala se k němu. Před odchodem z domova ještě se sociální pracovníci podala další návrh na úpravu styku s dětmi. „Když odcházela, cítila se mnohem šťastněji a stabilněji, i když čelila ještě řadě problémů,“ říká Zdeňka Koutníková, vedoucí azylového domu.

Petra Zíková Ⓜ
redakčně upravila J. Karasová Ⓜ

Děkujeme za finanční podporu z projektu „Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji IV“, financovaného z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

Domov pro matky s dětmi Hradec Králové

Azylový dům pomáhá matkám nebo otcům s dětmi v nepříznivé životní situaci, která je spojená se ztrátou bydlení. Službu zajišťují také Charity v Náchodě a Havlíčkově Brodě. **Kontakt:** tel. 495 221 810, 777 737 610, e-mail: dmd@charitahk.cz. Více také na www.charitahk.cz.

(AKTUALITY

Tříkrálové peníze pomohou nemocným a potřebným u nás i v zahraničí

Královéhradecká diecéze: Navzdory silným lednovým mrazům a sněhu přinesli tři králové radost a požehnání do tisícovek domácností a přitom vybírali příspěvky na pomoc nemocným a potřebným. V Hradci Králové vyslal koledníky „do světa“ biskup Jan Vokál, v Pardubicích pomocný biskup Josef Kajnek. Lidé byli většinou laskaví a často promrzlé koledníky zvali na teplý čaj. Statečné krále a královny i jejich průvodce také hrál dobrý pocit z dobrovolnictví. „Mně to dělá vždycky radost, když můžu pomáhat druhým,“ řekly nám kolednice z hradecského Biskupského gymnázia B. Balbína, které se účastnily Tříkrálové sbírky i loni. Koledníci zazpívali a popřáli vše dobré v novém roce také pacientům v nemocnicích, seniorům v domovech důchodců a dětem v mateřských školách. Připojily se také nové obce.

Letos naše Charity vypravily nejvíce trojic, téměř 3800. Lidé opět projevili velkou solidaritu. V den uzávěrky 23. 1. bylo

rozpečeteno 97 % kasiček a předběžný výtěžek činil 14,6 mil. Kč. Peníze pomohou především nemocným a potřebným v regionech, kde se vykoledovaly, 10 % poputuje na humanitární pomoc do zahraničí.

Na Královéhradecku a Ústecko-orlicku vybírali koledníci příspěvky na domácí hospicovou péči o nevyléčitelné nemocné. Oblastní charita Jičín z Tříkrálové sbírky podpoří dobrovolnické aktivity pro děti, rodiny a seniory. Trutnovská Charita použije vybrané prostředky na nákup auta pro přepravu hendikepovaných dětí do speciální ZŠ a pro respitní pobyty dětí z pěstounských rodin. V Třeběchovicích a okolí lidé přispívali na charitní pečovatelskou službu a na Královédvorskou nízkoprahové zařízení Střelka pro děti a mládež. Pardubická a litomyšlská Charita z darů podpoří pobytové odlehčovací služby pro seniory a lidi se zdravotním postižením.

Část výtěžku putuje i na podporu humanitárních projektů v zahraničí, které realizuje hradecká Diecézní charita. Konkrétně na kvalifikační kurzy, dětské večerní vzdělávání a výstavbu domků pro chudé v Indii a na projekty misie v Hondurasu.

Sedmnáctý ročník sbírky doprovodila i spousta akcí pro veřejnost a koledníky – tříkrálové průvody, v Poličce i jinde tradičně s koňmi, koncerty, živé betlémy a soutěže. Na Hradecku se soutěží o nejkrásnější tříkrálový kostým, hlasuje se na www.charitahk.cz. Na Havlíčkově Brodě probíhá fotosoutěž, více na www.hb.charita.cz.

Tříkrálová sbírka, kterou každoročně pořádá Charita ČR, je také jednou z největších dobrovolnických akcí v Česku. Jen v naší diecézi se letos zapojilo přes deset tisíc dobrovolníků. Za tři krále se převlékli školáci a studenti, skauti, farníci, zaměstnanci Charit a další dobrovolníci.

Konečné výsledky sbírky najdete na www.hk.caritas.cz a www.trikralovasbirka.cz, fotogalerii také na str. 35.

Jana Karasová Ⓜ

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu, koledníkům a dobrovolníkům za pomoc při organizaci sbírky.

(AKTUALITY)**Charita v Havlíčkově
Brodě hledá dobrovolníky**

Havlíčkův Brod: Oblastní charita Havlíčkův Brod hledá dobrovolníky hned do několika služeb a organizací. V tuto chvíli je nedostatek lidí, kteří jsou ochotni část svého volného času věnovat potřebným, zejména na Oddělení dlouhodobě nemocných v Nemocnici Havlíčkův Brod, s níž Charita spolupracuje. Dobrovolnickou pomoc by uvítali i v Nízkoprahovém klubu BAN!

Možností, jak se podílet na zpříjemnění chvil havlíčkobrodským pacientům, je více. Dobrovolníci mohou pacientům předčítat z knihy anebo jim pomoci s obsluhou zvukových knih. „*Dobrovolníky bychom potřebovali i na tvořivá odpoledne, která se v nemocnici konají jednou za čtrnáct dní,*“ doplnila koordinátorka dobrovolníků z Oblastní charity Havlíčkův Brod Věra Kratochvílová, DiS.

Lidé, kteří chtějí ve svém volnu pomoci druhým, jsou ale potřeba i na jiných místech. Dobrovolníci by našli uplatnění například v rodinách v nelehké životní situaci, kde by doučovali děti školou povinné. Pomoc s úkoly by uvítaly také děti docházející do Nízkoprahového klubu BAN! I v Mateřském centru Zvoneček by se hodily ruce navíc třeba při pořádání různých akcí pro rodiče s dětmi.

I když dobrovolníci pomáhají bez nároku na finanční odměnu, s prázdnou přece jen neodcházejí. „*Návštěvy a aktivity na oddělení dlouhodobě nemocných pacientů těší a mě obdarovávají emocemi, empatií, radostí, příběhy i zkušenostmi,*“ podělila se o své zkušenosti dobrovolnice Zlata Hejkalová, která už osm let dochází na oddělení dlouhodobě nemocných v havlíčkobrodské nemocnici a za svou ochotu pomáhat byla loni odměněna cenou pro dobrovolníky Křesadlo. Mladým studentům se může zkušenost z dobrovolnictví také velice hodit jako praxe k jejich budoucímu povolání. Více na www.hb.charita.cz.

Aneta Slavíková

ⓘ Sváteční setkání pro lidi bez domova v Centru sociálních služeb v Lanškrouně. Foto: Iva Marková

**Sváteční setkání
pro lidi bez domova**

Lanškroun: Několik nadšenců z různých organizací v Lanškrouně připravilo 22. prosince 2016 v charitním Centru sociálních služeb sváteční setkání pro lidi bez domova. Cukroví napekly maminky s dětmi z Rodinného centra. A nechyběla ani vánoční nadílka, kterou přichystal ze svého fondu starosta města Radim Vetchý a Oblastní charita Ústí nad Orlicí. Po gulášu děti z O. K. klubu, který všem deseti návštěvníkům moc chutnal, následovalo divadelní představení dětí z DDM Damián. Závěrečný potlesk doprovodil jeden z diváků slovy: „*Děti, děkujeme vám za zpestření našich Vánoc.*“

Bylo to opravdu vánoční odpoledne – přátelské, plné zpěvu, dobré nálady, radosti a také dojetí. A když jsme spolu s Jirkou Hurychem a jeho přáteli zpívali vánoční koledy, věděli jsme, že se podařilo to, co jsme chtěli – setkání na jedné lodi. U jednoho stolu spolu byli lidé bez domova, organizátoři z neziskových organizací a zástupci města, městské policie, přátelé...

(KALENDÁŘ – ÚNOR)**Letohrad**

■ 4. 2. od 19:30 hodin,
XXI. Charitní ples,
Orlovna Letohrad-Orlice.

Předprodej v kanceláři pořádající Oblastní charity Ústí nad Orlicí, Na Kopečku 356, Letohrad. Kontakt: 465 621 281. Přijďte si zatančit! Více také na www.uo.charita.cz.

Pardubice

■ 24. 2. od 19 hodin,
4. charitní ples,
Skauské centrum Vinice.

Tradiční benefiční akce na podporu domácí hospicové péče v regionu. Předprodej vstupenek v Turistickém informačním centru Pardubice. Pořádá Oblastní charita Pardubice. Podpořte tancem dobrou věc! Více na www.pardubice.charita.cz.

Oblastní charita Hradec Králové

hledá

- metodika/metodičku sociálních služeb
- pracovníka(cí) v sociálních službách – pracovního terapeuta
- pracovníka(cí) v sociálních službách – pečovatele/pečovatelku

Více informací naleznete na
www.charitahk.cz.

Asi těžko může být větší odměna pro pořadatele, než spokojenost a potěšení lidí, pro něž byla akce určena. A to se v Lanškrouně stalo. Děkujeme všem, kdo se na organizaci akce podíleli.

Centrum sociálních služeb v Lanškrouně je také spolufinancováno z Tříkrálové sbírky. Více na www.uo.charita.cz.

Iva Marková

Tříkrálová koleda 2017

❖ V zachumelených ulicích Hradce Králové koledovalo na devadesát královských trojic navzdory mrazivému počasí. Na cestu jim požehnal biskup Jan Vokál v katedrále Sv. Ducha.

❖ Pardubické krále a královny vyslal „do světa“ pomocný biskup Josef Kajnek a k tomu jim zazpíval chlapecký sbor Bonifantes. Foto: Vojtěch Homolka

❖ Tři králové na koních tradičně vedli průvod sto sedmdesáti koledníků Poličkou. Ani dvacetistupňový mráz je neodradil, aby dům od domu přinášeli tříkrálové požehnání. Foto: Luděk Popelka.

❖ Tříkrálovou sbírku v Humpolci zahájil již posedmnáctý živý betlém. Mudrcové se přišli poklonit Ježíškovi, jen v jesličkách byla kvůli mrazu panenka namísto živého miminka. Foto: OCh Havlíčkův Brod

❖ Také v Květně na Orlickoústecku jsou lidé štědrí. Někteří koledníky už vyhlíželi a pak pohostili. Největší radost z návštěvy tří králů měli starší lidé a malé děti. Foto: Oblastní charita Ústí nad Orlicí

❖ Tři králové popřáli vše dobré v novém roce a zazpívali koledu také dětem v Mateřské školce Rašínova v Novém Městě nad Metují a obdarovali je i drobnými dárky. Foto: Milan Jandáček

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu

www.trikralovasbirka.cz **Diecézní katolická charita Hradec Králové** www.hk.caritas.cz

Královéhradečtí sídelní biskupové

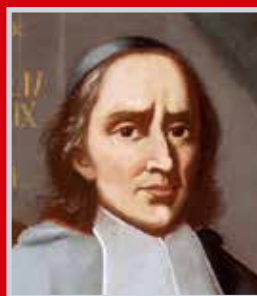
1. Matouš Ferdinand Sobek
z Bilenberka, 1665–1668

2. Jan Bedřich hrabě
z Valdštejna, 1674–1675

3. Jan František Kryštof
z Talmberka, 1677–1698

4. Bohumír Kapoun
ze Svojkova, 1699–1701

5. Tobiáš Jan Becker
1702–1710

6. Jan Adam hrabě Vratislav
z Mitrovic, 1711–1721

7. Václav František Karel
Košínský, 1722–1731

8. Mořic Adolf Karel
vévoda Saský, 1732–1733

9. Jan Josef hrabě Vratislav
z Mitrovic, 1734–1753

10. Antonín Petr hrabě
Příchovský, 1754–1763

11. Heřman Hannibal
hrabě z Blümegen, 1764–1774

12. Jan Ondřej Kaiser
rytíř z Kaisern, 1775–1776

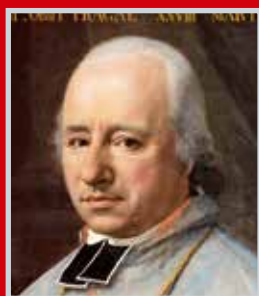
13. Josef Adam hrabě Arco
1776–1780

14. Jan Leopold rytíř Hay
1781–1794

15. Maria Tadeáš hrabě
z Trauttmansdorffu, 1795–1811

16. Alois Josef hrabě Kolovrat
Krakovský, 1815–1830

17. Karel Boromejský Hnil
z Kirchtreu, 1832–1874

18. Josef Jan Hais
1875–1892

19. Eduard Jan Brynych
1893–1902

20. Josef Doubrava
1903–1921

21. Karel Kašpar
1921–1931

22. Mořic Pícha
1931–1956

23. Karel Otčenášek
1990–1998

24. Dominik Jaroslav Duka OP
1998–2010

25. Jan Vokál
2011–